

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 7. V Celovcu 15. julija 1878. XXVII. tečaj.

Pridiga za VIII. pobinkoštno nedeljo.

(Brez povračevanja krivičnega blaga ni zveličanja; gov. B. S.)

„Delajte si prijatlov s krivičnim mamonom,
da vas, kedar obnemagate, vzamejo v
večna prebivališča.“ (Luk. 16, 9.)

V o d.

Na podobah svetnikov beremo marsikterikrat prav lepe besede večidel iz sv. pisma ali sicer iz keršanskega nauka, in želeti je, da bi jih ljudje, ki brati znajo, večkrat prebirali, in si jih k sercu jemali. Tako je stala pod neko tako podobo imenitna beseda: „Ali ne veste, da krivičniki nebeškega kraljestva ne bodo v last dobili?“ (I. Kor. 6, 9.) „Gospod namreč sovraži slehernega, ki kaj takega dela, — sovraži vsako krivico.“ (Deut. 25, 16.) In še nižeje je bilo napisano: „Nazaj daj, kar tvojega ni.“ (Rim. 13, 8.) Kako važen in imeniten nauk si ne tiči v teh malih besedah! Te besede nakladajo slehernemu krivičniku terdo dolžnost, vse poverniti, kar je kdaj vkradel, prigoljufoval ali tujega prideržal. Ravno to hoče Zveličar v današnjem sv. evangelji, kedar pravi: „Delajte si prijatlov s krivičnim mamonom, da vas, kedar obnemagate, vzamejo v večna prebivališča.“ Krivičnik si ne more drugači iz svoje krivice pomagati, in si ljudi in Boga spet prijatlja narediti, kot s tim, da poverne krivično blago: Brez povračanja tedaj tudi ni zveličanja. In ravno to bom skušal danes dalje skazovati in vas prepričati, kako resnične so besede: „Brez povračanja krivičnega blaga ni zveličanja!“ — O tem bom danes govoril; Bog mi daj svojo pomoč, — vi me pa zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Srečni, ki besedo božjo poslušajo, in jo spolnujejo.“ (Luk. 11, 28.) Beseda božja pa pravi: „Ne kradi.“ (Mat. 19, 18.) Pri poslednej sodbi poreče Kristus tistim na levi: „Poberite se od mene, vi prekleti! v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angeljem. Bil sem lačen in mi niste dali jesti; bil sem žejen in mi niste dali piti, itd. (Mat. 25, 41—45.) Ta strašna obsodba bo že tiste zadela, ki svojega lastnega, pošteno in po pravici pridobljenega premoženja v dobro niso obračali in se ga v srečo bližnjega in lastno zveličanje niso posluževali. Kakošna sodba pa bo še le tiste zadela, zoper ktere kri zatiranih, ogoljufanih in oropanih kliče po maščevanji v nebo?“ (Jak. 5, 4.)

Veliko je tožeb zavoljo nezvestobe in drugih krivic. So ljudje, so clo kristjani, ki zavoljo dnarja pravico v obličje bijejo, — za krivo prisego prederzno svojo roko vzdigujejo, — storjene obljube brezvestno prelomljajo, — ki svoje premoženje drugemu prepisujejo, da tretjega ogoljufajo, — ki namesto sto goldinarjev dolga le samo 30, 20, goldinarjev štejejo, — ki svoje posojevayce nehvaležno preklinjajo ali clo čez prag pahajo, — ki pregrešen dnar, bližnjemu oropan, božji žegen ali blagoslov imenujejo, — ki dnarjem, težakom in poslom kervavo zasluženno plačo vtergujejo, — ki si z žuli vbogih dnar kujejo, — vdovam postelje, sirotam dedščino jemljejo, — prekratek vatel, goljufno vago, premajhno mero imajo in slabo blago za dobro prodajajo. — Da so tožbe nad takim ravnanjem zares pravične tožbe, ne moremo tajiti. Koliko ravno pa je vselej resničnega in koliko pristavljenega pri takih tožbah, ne vem; to pa vem, da „krivičnikom božje kraljestvo ne bo v del; in ne tatom, ne lakomnikom, ne roparjem“ (I. Kor. 6, 9. 10.) Ni pa ravno dosti treba, da med število krivičnikov prideš. Z enim krivičnim vinarjem, ki ga med svojim premoženjem hraniš, se jim že pridružuješ. Zatoraj: daj nazaj, kar tvojeja ni!

Imaš kako krivico na vesti, saj nikar ne reči: „Kaj pa me je zastran tega hudega zadelo?“ — Verjami: „Bog se ne da zasramovati!“ — Marsikteri krivičnik hodi dolgo časa po krivičnem potu; zadovoljno in vsega obilno ima; „Bog namreč je neizrečeno prizanesljiv in čez mero usmiljen“. (Exod. 34, 6.) Bog da grešniku čas za pokoro in poboljšanje. Kadar pa je mera zverhana, tedaj reče: „Dosih malo in ne več dalje!“ — In grešnik zasliši zdaj božjega Sodnika gromeči glas: „Daj odgovor od svojega hiševanja!“ (Luk. 16, 6.) Neznani strah bo pa takrat grešnika prevzel, nepopisljiva groza ga prišla, ko si bo morda želel, krivico poravnati, pa je več ne bo mogel! Le pogledjte ga krivičnika, tata ali goljufa na smertnej postelji: Oh, kako se zviija, zdihuje in ječi! Bolj ko vse bolečine, ga peče krivično blago! Kakor neznane pošasti, stopijo pred-nj vse hudobije preteklega življenja. Dozdeva se mu, da sliši jok in stok sirot, ktere je ogoljufal in vidi vdove brezupno roke stegovati, ktere

je ob premoženje pripravil. Vidi se mu, da stojé pred posteljo vsi siromaki, okradeni, ogoljufani, katerih nesreče je on kriv, in mu žugajo, in tirjajo nazaj svoje blago in svojo pravico! — V tem strahu pogleda tedaj krivičnik na svoje zaklade; ali ti mu pravijo: „Kaj pomaga človeku, ako si tudi ves svet pridobi, na svojej duši pa škodo terpi?“ (Mat. 16, 26.) — Pri zakladih ni tolažbe; zatoraj se óberne krivičnik do grobov, v katerih počivajo trupla tistih, ki jih je ogoljufal, toda iz grobov ne čuje drugega kot preklinjevanje, ki še v hladnej zemlji deseterokrat odmeva. In ena sama kletev, ki jo je zaslužil, ena sama solzica, ki jo je njegovo neusmiljenje izžmelo, je težka na božjej pravici, bo oestro sojena, in oestro tepena. Krivičnik tedaj zdaj Kristusa zakliče, pred čigar imenom se poprej nikoli ni bil vklanjal; — išče tolažbe pri sv. veri, ki jo je poprej zaničeval; — prosi popotnice, ki dušo v večno življenje redi, po kateri poprej nikoli ni popraševal; kliče svetnike na pomoč, katerih pa poprej nikoli ni vredno častil; — se ke-a, da mu serce poka; — se spoveduje in terdne sklepe dela; — je ves potert, poln žalosti in ves ponižen; — toda: „dokler krivičnega blaga nazaj ne da“, govori sv. Avguštín, „mu tudi greh odvzet ne bo.“ — Ako hočeš nekđaj tam gori pravico doseči, moraš tukaj vso krivico po svojej moči poravnati! Za krivičnika ni nebes! Kakor so blagrovani tisti, ki zavoljo pravice preganjanje terpé (Mat. 5, 10.) in vso krivico voljno preterpé; ravno tako so pogubljevani tisti, ki krivico storé. — Toraj: Daj nazaj, kar tvojega ni! Daj nazaj, dokler je še dan, dan milosti božje! Daj nazaj, dokler je še čas, ponižuj griče svoje krivice, napolnuj doline svoje goljufije, poravnaj pot (Luk. 3, 5.) do svojega zveličanja s tem, da popraviš krivico, katero si storil, ker brez tega ni zveličanja. Tedaj še enkrat: Daj nazaj, kar tvojega ni!

2. Komu pu vendar to moje opominjevanje velja? Kdo naj povračuje in krivico poravna? — Sleherni, ki krivično blago v lasti ali pod streho ima!

Komu pa naj povračuje? — Pravemu lastniku!

Kaj naj povračuje? Vse, kar njegovega ni; in scer do zadnjega vinarja, če je le mogoče!

Kdaj naj povračuje? — Poprej, ko je mogoče! Tem poprej, tem boljši bo!

a) „Ali za božjo voljo“, slišim krivičnika zdihovati s trepečim glasom, „kaj bo z meno, ako povernem vse tuje blago? — Se bom mar — na svoje stare dni — in to na enkrat vsemu, in morda clo najpotrebnejšemu odpovedal, česar sem že toliko časa vaje bil? — Oh, to je težavno! — neizrečeno težko!“ Toda: „Nebeško kraljesto silo terpi, in le silnim bo v last.“ (Mat. 11, 12.) Glej! k Jezusu priti želiš; ali Jezus pravi: „Kdor očeta ali mater bolj ljubi kakor mene, mene ni vreden; in kdor sina ali hčer bolj ljubi kakor mene, mene ni vreden. In kdor svojega križa ne zadene, in

ne hodi za menoj, mene ni vreden.“ (Mat. 10, 37, 38.) In kdor iz ljubezni do mene tudi kake druge, mu še tolikanj ljube reči ne zapusti, mene ni vreden! „Ako te tedaj tvoje oko pohujša, izderi ga, in verzi od sebe; in ako te tvoja noga pohujša, odsekaj jo in verzi od sebe; boljši ti je, z enim očesom in eno nogo iti v božje kraljestvo, kakor z dvema očesoma in dvema nogama pogubljenemu biti!“ (Mat. 5, 20. 30. — 18, 8. 9. Mark. 9, 46.)

b) „Če vse povernem, kakošna pa bo z mojimi otroci? Sirote bodo v največo revščino potlačeni, ako jim dedščino odtegnem!“ Na to rečem: S tujim blagom po svojem dopadanju gospodariti, in ga dajati, komur je tebi ravno všeč, nimaš nobene pravice. Zraven pa tudi še tuje blago nima nobenega teka. Hišo, z goljfijo zidano, Gospod podira.“ (Malah. 1, 4.) Vkradeno blago ne bo prišlo do tretjega reda. Skušnja nam je porok! Očetje jedó nezrelo sadje, in še otrok otroci imajo skomino po njem, to je: nesrečo vnukov ima ne ravno malokrat že ded na vesti. Oče, ki zares ljubi svoje otroke, gleda jim zapustiti pošteno ime, in zadovoljen je, ako ta dragi zaklad sebi in svojim privaruje in ohrani. „Ne boj se, moj sin!“ je učil stari Tobija mladega sina, „revno scer živimo, pa veliko dobrega si bomo nabrali, ako se Boga bojimo, greha varujemo in dobro delamo!“ (Tob. 4, 23.)

c) „Ako pa tuje blago povračujem, pridem ob svoje poštenje in dobro ime?“ Odgovorim: Če krivično blago povračuješ, pri Bogu boš spet obrajtan; in če te Bog obrajta, za ljubo ima, kaj bi se za tem še zmenil za minljivo posvetno čast? Vse drugo človeku nič ne pomaga, ako pri tem na svojej duši škodo terpi! Čast pri ljudeh brez časti pred Bogom je prazen glas; je svilnata obleka, ki pokriva gnjilo telo, kup gnoja ali smeti. Toraj: daj nazaj, kar tvojega ni! in ako bi moral zavoljo tega tudi pred vsem svetom spoznati, da nisi pravično ravnal. — Toda glej! ker ti je poštenja in dobrega imena le vendar treba, da zamoreš za svoj in svojega bližnjega blager in srečo marljiv in delaven biti; poslušaj in bodi potolažen in vesel: Še clo treba ne bo ti, svoje krivice očitno razglaševati. Božjej pravici bo zadosti, ako le krivično blago, ki ga imaš, nazaj spraviš, bodisi že po velikej cesti, očitno, ali pa po stranskem potu, skrivaj in natihoma. Ako toraj, prijatelj moj! na svojej vesti kako krivico imaš, in si ne upaš, jo sam poravnati, izvoli si tujo roko, ki bo na tihoma storila namesto tebe. Zaupaj se kakemu duhovnemu prijatelju, postavim svojemu spovedniku, da se po njem spraviš z Bogom in s svetom.

Pošteno povračilo je edino zdravilo, s katerim zamoreš svojo dušno, smertno rano spet zaceliti. Ako tega ne storiš, in tujega blaga ne poverneš, nič ti ne pomaga ne molitev, ne božja služba. Dokler namreč ne poverneš, služiš Bogu le z jezikom ne pa tudi s srcem, ktero je še dalječ od Boga! — Tudi miloščna ti nič ne zaleže, ako meniš po njej svojo krivico poravnati. „Ko namreč od

tujega blaga temu kaj ubogajme daš, vpije uni, ktere ga si ogoljufal, za maščevanje v nebo“, pravi sv. Avguštín. — Tudi tvoj dar nič ne tekne, ki ga morda od krivičnega blaga Najsvetejšemu prineseš; ravno kakor Judežu nič niso v dobro teknilí sreberniki, ki jih je v tempelj vergel. — Po potu povračevanja moraš hoditi, in po nobenem drugem ne! Pot povračevanja pa do lastnika pelje in do tistega, ktere ga si poškođoval ali ogoljufal. Le tedaj, kedar pravega lastnika krivičnega blaga ni več najti in zvedeti, tedaj glej! da z milošćino in darili zgubljenó poštenje pred Bogom spet dobiš. Tako toraj daj nazaj, kar tvojega ni!

d) Ali glej! tu se mi nekdo zjoka ves obupan, v obedve roki obličje skriva, in zdihuje rekoč: „Oh kaj bo z menoj? Brez povračevanja krivičnega blaga ne bo zveličanja; jaz pa krivično blago na vesti imam; pa ga ne vem s čem povračevati! Sam sem reven in ubožen, kako bom toraj storjeno krivico poravnal?“ Temu rečem: Tuje blago imaš na vesti, in ga nimaš s čim povračevati? in vendar nobeden krivičnik v nebesa ne more, pređen krivice ne popravi in ne poravna! Kaj ti bo toraj storiti? Le poslušaj, povedal ti bom: Pot poznaš, po kterem ti je hoditi, da poravnaš storjeno krivico: je pot povračevanja! Po tem, sem rekel, moraš iti, in ne po drugem, in sicer ali sam, ali kdo drugi namesto tebe, dokler ne prideš do lastnika, kteremu si krivico delal, prideš pa ali z vkradenim blagom (denarjem) v rokah, ali če to po nobenej ceni mogoče ni, s ponižno prošnjo, naj ti storjeno krivico spregleda in odpusti. In če si po tem potu odpušćenje zadobil, smeš biti spet brez strahu in skerbi, ker ti je odvzeta krivica iz vesti, in povernjena čast pred Bogom in ljudmi!

3. Prijatelj moj! ki me poslušáš, nikar ne zaterduj svojega serca, da te nekđaj žalost imela ne bo, kedar namreč čas milosti mine, tedaj čas pogube nastopi, kteri nima ne konca, ne kraja!

Bil je bogatin ki je segal po premoženji ubogih sirot. Zđaj pa za smert oboli. Vest se mu zbudi ravno kot iz terdega spanja, ga vjeda noć in dan, in v toliki nepokej pripravi, da mu strah in groza vso dušo prevzame. Svojih troje sinov pred posteljo skliče, ter jim zapove, vbogim sirotam vzeto blago povračevati. Sinovi mu to obetajo, in oče umerje. Komaj pa oče oči zatisne in se še ni bilo ohladilo, njegovo telo, že se sinovi med seboj pogovoré in pogodé, đnar obderžati in sirotam ničesar ne dati. Ko se pa sinovi ravno o tem še pogovarjajo, stopi v hišo star puščavnik častitljive postave, plešaste glave, dolge bele brade, pozdravi brate, ki ga prestrašeni spogledujejo, ter pravi: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ To reče in se na klop spusti, da si nekoliko odpočije. — „No, pobožni mož!“ nagovori zđaj stareji zmed bratov, „kaj nam boš iz puščave posebne ga povedal in sporočil?“ Puščavnik nekoliko pomolčí, zđaj tega, zđaj unega bratov resnobno pogleduje, na zadnje pa reče zdi-

hovaje: „Nič prida! Samši po puščavi grem. Kar zaslišim glas, neznan strašni glas, in se mi zdi, da pride iz nezmerne globočine tamnega brezna. Ta glas je rijovel in kričal: „Oj gorje, gorje mi! Duša bogatega oderuha, katero sem že dolgo let vklenjeno imel, se mi je odtegnila in utekla. Ukazal je oderuh svojim trem sinovom, povračevati blago, ki si ga je po krivičnem potu pridobil.“ — Na to zaslišim drugi glas, ki se je prestrašno zarežal in nasmejaj, rekoč: „Nič ne žaluj! marveč se zveseljuj, ker namesto ene duše dobimo menda tri?“ — „To smo mi!“ starejši bratov zakriči, in lasje mu spred groze po koncu stojé. „Glasovi, ki si jih slišal, so bili, berž ko ne, pogovor pogubljenih in zaverženih, smeh pa, kterege si čul, menda peklenski smeh! Bili smo na slabem potu. Toda vernili se bomo, zvesto spolnovali voljo rajnega našega očeta, in povrnili tuje blago do zadnjega beliča!“ — „Da, da“, se oglasita zdaj še una dva brata, „to bomo storili zvesto in natančno!“

Sklep.

Prijatelj moj! če tudi tebe kdaj kaka skušnjava moti, in te napeljuje, po tujem blagu roko stegovati, ali krivično blago vedoma priderževati; o spomni se na veselje, ki ga o tem satan ima, spomni se na peklenski smeh in veselo vriskanje zaveržencev, ter daj nazaj, kar tvojega ni! Daj nazaj njemu, čegavo je, ali če je že v večnosti, daj njegovim postavnim dedičem; ali ti niso znani njegovi pravi dediči ali jih nima, dajaj ubogim, naj molijo za pravega lastnika, kteremu si krivico storil! Daj nazaj vse ali vsaj kolikor premoreš; in ako čisto ničesar ne premoreš, moli k Bogu, naj on oškodovanemu povračuje in mu pošilja svoj nebeški blagor! In daj nazaj brez odloge najpred ko premoreš; prihodnja minuta ni v naši oblasti! Daj toraj nazaj in nabiraj si nebeških zakladov! Amen.

Pridiga za IX. pobinkoštno nedeljo.

(Greh — največa nesreča; gov. Š. T.)

„Ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je mesto ugledal, se je zjokal nad njim.“
(Luk. 19, 41.)

Vvod.

Ko se dete rodi, vse se veseli, novorojeno dete pa se hitro, ko luč zagleda, močno solzi; se solzi in joka, kakor da bi vedlo, da je svet dolina solz, da je zemlja polna terpljenja. Dvakrat beremo

v svetem pismu, da se je tudi ljubi Jezus božji Sin zjokal. Enkrat je točil solze serčnega milovanja na pokopališču pridnega Lazara, drugokrat je točil solze žalosti in milovanja, ko se je na mesto Jeruzalem ugledal. Pervokrat se je jokal, pa vendar tudi zraven veselil, ki je vedel, da zamore in tudi sme pomagati, in Lazarja zopet oživi. Drugokrat pa se je serc tudi jokal, ali žalosten je bil, ko je videl po svoji vsegavedočnosti, da se Jeruzalemčani ne bodo poboljšali več. Pervokrat so bile njegove solze znamenje pomoči, drugokrat pa znamenje sodbe. Solze, najdrajša voda na zemlji, v sercu se rodijo, iz dveh bistrih živih vrelov tekajo. — Še vselej se mili Jezus razjoka nad grešniki. Kakor je Lazarja iz groba obudil, še zdaj vse grešnike kliče iz groba grešnega spanja, in kateri ubogajo, so podobni Lazarju, ki se je zopet oživel. Kakor je Jezus nad mestom solze točil, tako tudi še zdaj črez grešnike; ki pa so glubi, ne slišijo glasa dobrega pastirja in še vselej kakor neverni Jeruzalemčani Jezusa na križ pribijajo. Takim so solze Jezusove, solze in znamenje strašne sodbe. Oh da bi spoznali čas obiskanja. Zdaj pa je skrito pred njihovimi očmi, prišli bodo dnevi smerti, večnega terpljenja, sovražniki, peklenski duhovi jih bodo stiskali od vseh strani. Ni ga bolj nesrečnega človeka na zemlji od grešnika, ki se poboljšati noče; pa tudi največa nesreča ga čaka že tukaj na zemlji.

Greh je največa nesreča na zemlji, od tega hočem danes vam govoriti in rečem:

1. Greh dela človeku nemirno vest;
2. greh jemlje človeku dobro ime, in
3. greh zapravlja človeku premoženje in zdravje.

Pripravite se!

Razlaga.

1. Greh nam dela vest nepokojno in serce nemirno.

Naše serce je škrinja vseh gnad božjih, je tempelj svetega Duha; vest je pa gospodinja v njem. Če se serce in vest prav zastopita, človeku na svetu veselje cveti; pa vse drugače je z nepokojno vestjo in z nemirnim sercem. Ni je za človeka na svetu več nesreče. Nepokojna vest in nemirno serce sta kipeče morje, ki se nikoli ne utolaži, sta červ, kateri vedno gloda. Greh pa stori vest nepokojno in serce nemirno, zakaj greh obropa serce gnade božje. Zdaj se vest zbudi, si ne da pokoja, se vzdigne zoper človeka, in ga neprenehoma storjenega greha toži. Zato je rekel prerok David: „Hudobneži nimajo miru, nikoli ga nimajo.“ „Kamorkoli gre, vest ga povsod spremlja“, pravi sveti Bernard. Te resnice nas bo sledeča prigodba podučila in prepričala. Nek bogatin v Evropi se je s svojim služabnikom v daljne toplice napravil, slabo zdravje si popravil. Na poti hudobija služabnika premoti, on v samotnih krajih svojega gospodarja umori, mu vsa pisma pobere, njegove

dnarje pograbi in pobegne pod imenom umorjenega gospodarja čez morje v Ameriko. Ondi se v nekem mestu vseli, marljiv je bil in mestičani so ga ljubili, ga visoko cenili in ga sčasoma sodnika v mestu izvolili. Kmalu bi se bil sam sebe srečnega deržal, pa spomin, da je gospodarja umoril in oropal, mu je serce težil; nepokojna vest ga je grizla. Z dobrimi deli je mislil se potolažiti, zatoraj je pridno za uboge in zapuščene sirote skerbel in slednjemu pomagal. Pa pri vsem tem ga je vest le pekla. Ko neki dan na sodnem stolu sedi in okoli njega njegovi svetovavci, pripeljejo sodni hlapci k pravici človeka, kterega so na potu prijeli, ravno ko je ubitega popotnika ropal, in ga tožijo, da je po pestavi smerti kriv. Sodnik obledi, vest mu enako pregreho očita, njemu ni več obstati. Kaj se zgodi? Sodnik vstane s sedeža in stopi k razbojniku in reče svetovavcem: Namesto enega sodite dva. Tudi jaz sem enakega hudodelstva kriv. In odkritoserčno razloži svojo pregreho. Groza vse obide, jok in krič se sliši, svetovavci pa po pravici sodbo izustijo in obadva k smerti obsodijo. Glejte, kako nepokojna vest človeka povsod podi in vso srečo mu grena: Grešniki nimajo pokoja!

2. Greh nas pa tudi pripravi ob poštenje in dobro ime pred svetom.

Poštenje in dobro ime je za pokojno vestjo in mirnim sercem prvi dragi biser, za katerega mora vsak človek skrbeti, ako želi na zemlji veselih dni uživati. „Dobro ime je boljše velikega bogastva, poštenje je dražje od srebra in zlata,“ pravi modri Salomon. Zato naj vsaki za svoje poštenje in dobro ime skerbi. Vem dobro, da nekteri ljudje po nedolžnem ob dobro ime pridejo; jaz pa tukaj samo pravim, da vsak med nami naj skerbi, da ne bo poštenja in dobrega imena z grešnim življenjem zapravlil, zakaj samo le greh človeka ob poštenje in čast pred svetom pripravi, in mu vso pozemeljsko veselje in telesno srečo odje. Poslušajte kam zgubljeno poštenje vleče: Pred veliko leti se je po naši deželi neka vlačugarica pod imenom Duna okoli klatila. Nobeden je ni rad pod streho jemal, ker nje obraz ni nič dobrega obetal. Posebno pa je bila otrokom strahovitna, ker so jo za copernico mislili. Nesrečna Duna je večkrat lakoto in mraz terpela, in od vseh zaničevana bila. Pa kdo je bila ta žena? Zlahtnega rodu je bila, v Beču rojena, kjer je do dvanajstega leta pri svojih dobrih stariših v vsej obilnosti in blagostanu živela. Seznanila se je z nekim hudobnim mladenčem, ta jej je zlate gradove obetal in obljubil in dala se mu je zapeljati. Poštenje in dobro ime jej je šlo po vodi. Starišem se ni upala odkriti, zato zapusti skrivši očetovo hišo in gre z zapeljivcem na Laško, ker je on pravil, da ima tam svoje premoženje. Kedar sta v naše kraje prišla, se je je gerdunež že naveličal in ker sam ni imel nikjer stanišča, jo zapusti in odide. Ona se ni upala nazaj na svoj dom, toraj je tavalala po naši deželi od hiše do hiše beračit, in svojo pregreho do smerti obžalovat, tužna nad zgubljenim poštenjem in

dobrim imenom. Mislite si pa še serčno žalost dobrih staršev doma, kateri so noč in dan po zgubljeni Duni zdihovali in prezgodaj zagradelji umerli.

Glejte, greh pripravi človeka ob poštenje, zgubljeno poštenje pa ga pripelje v nesrečo. Kolikanj jih po svetu brez poštenja tava, kateri se vsacega znanca ogibljejo! Ne mislite, da greh se zamore s černo temo pokriti, da mu more človek skrivaj služiti, in pri vsem tem srečen biti! Gospod je pravičen, on vidi v tmini in pozna najskrivneje kraje, pred njim sta nebo in zemlja prisegla, da sčasoma bota vse odkrila. Varujte se greha, on človeka ob posvetno čast pripravi in veliko nesrečo mu na glavo nakoplje!

3. Pa tudi premoženje nam greh pokrade, in telesu zdravje podje.

Srečno in veselo na svetu živeti je človeku zraven pokojne vesti in poštenega imena še premoženje in telesno zdravje potrebno. Premožni zamore sam pravično živeti pa tudi drugim dobrega storiti, zatoraj pravi sveti Duh: „Dobro je premoženje, v čigar vesti ni greha. Zdravo življenje v pravici je boljše kakor vse zlato in srebro“. Greh pa človeka premoženja in telesnega zdravja obropa in posvetno prijetno življenje mu kali. Greh je hudoben tolovaj, kedar je človeka sebi podvergel, ga ropa do zadnjega beliča, ga tako oslepi, da človek ne posluša nobene svaritve, in da mu še jok lačnih otrok in solze uboge žene serca ne ganejo. On njivo za njivo prodaja in hišo zastavlja, in družega ne misli kakor na dobro voljo in posvetno veselje; tako pa sam sebe in celo svojo družino v revščino vleče in v tesno nesrečo. Greh je strupeni červ, kateri vedno na steblo človeškega zdravja gloda, in telesno moč mu oslabuje, dokler ga v hudo bolezen ne verže, katere ni več ozdraviti. Jaz bi vas hotel v mestne bolnišnice peljati, naj bi vam ondi pokazal, kako ojstro greh svoje služabnike pretepa! Vi bi se vstrašili. Kužna sapa, ki iz postelj ondašnjih nesrečnih puhti, bi vam omotico storila. Tamkaj bi videli smertno blede, od raka objedene obraze, tamkaj smerdljive gnjile ude, tukaj sloke trupla, v katerih je nečistost mozeg in kri ostrupenila, tamkaj še druge mlade osebe, katere v velikem strahu in terpljenju dušo spuščajo. Vi bi se ne mogli solz zderžati in bi glasno zdihnili: Prekleti greh, kaj pač ti narediš, kolikanj nesrečnih si tukaj vkupej zavlekel! Jaz bi vam veliko družin zamogel pokazati, katere je greh ob vse premoženje pripravil; bi vam zamogel marsikterega človeka imenovati, kateremu je greh zdravje podkopal; pa od vsega tega molčim, samo vas opominjam iz današnjega evangelja nesrečnih Jeruzalemčanov: Glejte, oni se niso hotli spreobrniti, Sina božjega so križali, pa božja šiba jih je zadela. Rimski vojščaki so čez nje prišli, Jeruzalem obsedli. Strašna lakota v mestu vstaja, in še kužna bolezen se pridruži. Rimski vojščaki mesto posujejo, da kamna na kamenu niso pustili. Tako so storjeno pregreho plačali.

Sklep.

Skušal sem, vas prepričati, da je greh za človeka največa nesreča na svetu. Greh mu dela nemirno, hudo vest, — greh mu jemlje poštenje in dobro ime, — greh mu zapravlja premoženje in zdravje. Pa to ni še vse, najhujše še le pride. Grešnik ne ostane vselej na svetu, pride bolezen, pride smertna postelja, pride smert, in po smrti sodba in po sodbi za nepoboljšane, nespokorjenega grešnika pride oh! — pekel, pekel in njegove strašne, nepopisljive, večne kazni in muke! Oh ljubi moji! Kakor je prišla nad hudobne Jeruzalemčane Jezusova kri, tako pride gotovo nad vsakega grešnika, kateri Jezusa vnovič križa in njegovo kri prelija. Zatorej varujmo se greha bolj kakor strupa; zdihujmo in molimo prav pogostoma in iz celega serca: „Ne pelji nas v skušnjavo, reši nas hudega, reši nas greha!“ Amen.

Pridiga za Veliki Šmaren ali Gospojnico.

(Od skerbi za zveličanje; gov. J. A.)

„Marta, Marta! skerbna si in si veliko prizadevaš. Pa le eno je potrebno. Marija je najboljši del izvolila, kateri jej ne bo odvzet.“ (Luk. 10, 42.)

Vvod.

Za Bogom častimo Marijo najbolj! tako se začenja lepa stara pesem. In zakaj bi je tudi za Bogom najbolj ne častili, ko jo je Bog sam nad kore vseh angelov in svetnikov povzdignil? Saj je ona sama v preroškem duhu naprej povedala: „Glej, od sedaj me bodo srečno imenovala vsa ljudstva.“ Tako se je res zgodilo in se še vedno godi. Kjerkoli so katoljski kristjani, povsod Marijo časté, povsod njeno ime na pomoč kličejo, povsod jej cerkve in altarje postavljajo. Samo v naši škofiji, na Kranjskem je 55 večih in 122 manjših cerkev nji v čast postavljenih. Razun tega je mnogo znamenj z Marijino podobo in ni je cerkve, da bi vsaj kakošen altar ali pa kakošna podoba Matere božje v nji ne bila. — Med velikimi cerkvami Matere božje posvečenimi, se vaša farna cerkev še posebno odlikuje. Postavljena je v spomin njenega častitljivega vnebovzetja, kateri praznik ravno danes obhajamo.

Od nekdanj že je bila v katoljski cerkvi ta pobožna misel in splošni nauk, da je bila Mati božja kmalo po njenem pokopu s telesom v nebesa vzdignjena. Sv. Janez Damasčan namreč tako govori: „Kako bi bilo mogoče, da bi tista smert okusila, iz ktere

24 let po Kristusov. vnebovzetju v kateri
vstane in 2 let
februarja 1871
vinnaya greha sprosta
Tudi naj bolj greha in smrti.

nam je življenje došlo, kako, da bi tisto telo strohnelo, v katerem je bil začetnik življenja spočet!" Kakor nam sv. zgodba pripoveduje, je Marija v pričo vseh aposteljuov razun Tomaža sladko v Gospodu zaspala in je bila potem z vso častjo v kameniten grob položena. Ko poznej Tomaž pride in jo vsaj mertvo še enkrat hoče videti, grob odpró, pa njenega telesa ne najdejo več. Angeltji so ga odnesli v nebesa, kjer jej je bila od svete Trojice najlepša krona pripravljena. — V grobu najdejo le nekoliko cvetlic in silo prijeten duh puhti iz njega.

In ravno to čudno dogodbo nam kaže podoba velicega altarja, tako, da, če jo pogledamo, nehoté z besedami visoke pesmi zaklicati moramo: „Kdo je ta, ki vstaja kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce, strašna kakor zverstena vojskina truma?“ (V. p. 6, 9.) Kdo je ta? Ta je Marija Mati božja, ki se vzdiguje iz te doline solz, ki se vzdiguje v nebesa!

V nebesa! O lepa beseda! Kdo bi mogel merzel ostati, koga bi vselej ne prešinilo, kedar sliši ali izgovarja to besedo? V nebesa! Kdo ne želi, da bi tudi tje gori prišel? Gotovo, ljubi moji, vsak želi tje gori priti in vem, da ga ni danes med nami, ki bi te želje ne imel! Saj so nebesa naš namen, nebesa naš poklic; saj smo vsi za nebesa vstvarjeni. Nebesa, večno zveličanje, to je edino potrebno, po tem imamo vsi hrepeneti, za to vsi si prizadevati in terpeti! Ali žali Bog, da jih je veliko, ki to najpotrebnišo skerb zanemarjajo, ki vse kaj družega iščejo. Zato sem si namenil, da se danes v čast Mariji in nam v prid pogovarjam o teh dveh rečeh:

1. Edino potrebno, najpotrebniše je naše zveličanje; toraj imamo za to najbolj skerbeti.

2. Kako malopa si ravno za to najpotrebniše nekteri prizadevajo.

Začenjam v imenu Jezusovem in Marijinem!

Razlaga.

Zakaj smo na svetu? Kaj delamo tu? Zakaj nas je Bog stvaril? Na to nam ve vsak šolarček odgovoriti: Da bi Boga spoznali, čistili, njegove zapovedi deržali in enkrat v nebesa prišli! To je edino potrebno, kakor je sam Sin božji v današnjem evangeliju Marti govoril: „Le eno je potrebno!“

Znam biti bogat, znam imeti denarja in mnoge posestva; pa to ni potrebno, zato nisem tukaj. Le eno je potrebno: Da Bogu služim in za svoje zveličanje delam.

Znam biti pri ljudeh v časti in dobrem imenu; pa to ni neobhodno potrebno, zato nisem na svet prišel. Le eno je potrebno: Da Bogu služim in da se zveličam!

Znam v miru, v veselji in nedolžnem kratkočasu živeti; pa to ni potrebno. Le eno je potrebno: Da Bogu služim in da enkrat v nebesa pridem!

Ja, skerb za zveličanje, to je tisto edino potrebno! Za zveličanje moram skrbeti, naj bom že mlad ali star; bogat ali reven. To je tisto imenitno opravilo, ki zadeva vse ljudi brez izjeme. Zato nas opominja sv. Pavelj v prvem listu do Tesaloničanov: „Prosimo vas pa, bratje! bodite bolj in bolj popolnoma, in prizadevajte si, da bote pokojni in se deržali svojega opravila“! (I. Tes. 4, 11—12.) — Vsa druga opravila, naj se še tako imenitna in potrebna zde, so v primeri s tem opravilom po besedah sv. Avgušтина: otročarija čez otročarijo, nečimurnost čez nečimurnost!“

a) Kako veliko in črez vse potrebno da je to opravilo, iz tega spoznamo, če pomislimo, kaj je vse na tem opravilu ležeče. Ne kakošna kratka sreča, ne kakošno minljivo veselje, ne hvala in prijaznost viših, ne kakošna častna služba, ne kakošen velik dobiček, vse to ne, ljubi moji, ampak na tem opravilu je vse ležeče: neskončna večnost, večna nebesa, večna prijaznost Božja, večna krona, večni zaklad, večno in nepopisljivo veselje v nebesih je na tem opravilu ležeče, da si v kratkem času tega življenja vse to zaslužimo ali pa zgubimo. O da bi tedaj nikoli ne pozabili Zveličarjevih besed: „Kaj pomaga človeku, če celi svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi!“ Kaj je pač veselje tega sveta proti nebeškemu veselju? Kaj posvetna čast in časno bogastvo v primeru z nebeškim plačilom? Kaj mi mora svet dati, kaj pomagati, če pa nebesa zaigram? Kakošna strašna zguba!

b) Pa pomislimo še dalej, ljubi moji! Na tem opravilu ni samo velika, neizrečeno velika zguba, ampak tudi večno pogubljenje ležeče. Tu je drugač, kakor v časnih rečeh. Če kakošno srečo, kakošen dobiček zamudimo, vsaj nesreče ne terpimo, nas vendar nesreča zavoljo tega ne zadene. Kako bi se pa nam godilo, če to potrebno opravilo zanemarimo? Mi pa zgubimo neskončno srečo, zraven pa si tudi nakopljemo neskončno nesrečo. Ako ne bomo šli v večno veselje, morali bomo v večno terpljenje; ako ne gremo v nebesa, je naš prostor v peklju. Ali nebesa ali pekel; tretjega kraja v večnosti ni!

c) Pa pomislimo še dalej! Če je človeka tu na zemlji nesreča zadela, če je v zgubo prišel; če mu je pogorelo, če mu je voda vzela, tatje odnesli; vse to se s časom nazaj pridobi in počasi se vse zaceli. Pri opravilu našega zveličanja pa je vse drugač. Le eno dušo imamo, le enkrat bomo umerli: — če je ta nesrečna, potem je na enkrat in za vselej vse zgubljeno, škoda se nikdar več popraviti ne more!

Ali je tedaj, ljubi moji! še kakošno opravilo bolj imenitno, bolj potrebno, kakor skerb za zveličanje? Ali si tedaj ne bomo za to najbolj in pred vsem prizadevali? — Ja to bi morali! — Ali

Bogu bodi potoženo, da je med vsemi opravili skerb za zveličanje edino, za katero se najmanj in na zadnje skerbi, za katero se najmanj in najslabše dela!

2. Kakor nam sv. Hieronim pripoveduje, podal se je sv. Pavelj, prvi puščavnik, še le 16 let star v daljno samoto in je tam daleč od ljudi le na Boga in svoje zveličanje mislil, le za svoje zveličanje delal. Tako je živel celih 100 let, ne da bi bil v tem času kaj od sveta videl ali slišal. Malo pred njegovo smertjo ga po božjem povelji drugi puščavnik, sv. Anton, obišče. Sv. Pavelj, ki tako dolgo nobenega človeka videl ni, popraša sv. Antona: Kako se na svetu že godi? Kaj ljudje delajo? Ali še tako lepe hiše zidajo? Sv. Anton odgovori: „Na svetu se še zmeraj godi kakor kdaj; ljudje še zmeraj tako živé, kakor kdaj; še zmeraj hiše zidajo, pa še lepše in večé kakor kdaj! — Sv. Pavelj na to globoko vzdihne in pravi: O nespametni ljudje! ali nič ne mislijo, da bodo morali enkrat umreti?! —

Ljubi kristjani! tudi jes vas vprašam: Kako se na svetu godi? kako živé ljudje? kaj delajo? O vi to dobro veste, še bolje kakor jes.

Ljudje večí del skerbé, tekajo, letajo in se poté, da bi kakošen dobiček vjeli, da bi si denarja in bogastva nabrali, da bi prijaznost svojih viših pridobili, da bi kakošno pravdo dobro izpeljali, da bi svoje otroke bogato omožili in oženili. To so opravki, govori sv. Tomaž Kempčan, za ktere ljudje vse svoje dušne in telesne moči napenjajo; zato nikoli ni prezgodaj, nikoli preveč, nikoli predolgo. Da si gospodarstvo v dobrem stanu ohranijo; otrokom bogato dedišno pripravijo; hiše zidajo, telesu strežejo; živež in obleko omišljujejo; dobro jedó in pijó in mehko ležó; to so njih opravki, za te potrebujejo in obračajo večí del vse dni v letu; večí del vse ure po dnevu! Kje pa ostaja služba Božja? Kje je pa skerb za zveličanje? O to pa je navadno to zadnje, to pa še le potem na versto pride, če je že vse drugo preskerbljeno!

Ljudje se večidel zamislijo in zarijejo v časne skerbi; pri tem pa pozabijo na svojo dušo. Tako delajo in tako se obnašajo, kakor da bi bili le za ta svet vstvarjeni, in kakor da bi imeli zmiraj tukaj ostati. Ne pomislijo, da so le popotniki tukaj; ne mislijo, kaj nam je Jezus od bogatega moža povedal. Bil je namreč bogatin, ki je toliko pridelal, da ni imel nikamor spraviti. Tedaj je rekel sam pri sebi: Stare žitnice bom poderl in večé sezidal in potem jih bom nasul in svoji duši govoril: zdaj moja duša! imaš veliko blaga pripravljenega za veliko let, počivaj, jej in dobre volje bodi.“ Bog pa mu je rekel: Neumnež! To noč bodo tvojo dušo tirjali od tebe: kar si pa spravil, čigavo bo?

Pomisli tedaj o človek! da moraš enkrat umreti, morebiti to noč! — In vse boš moral zapustiti, in nič čisto nič ne boš sebo vzal. Ali se tedaj trud spleča, ali je tedaj vreden, da tako po po-

svetnih opravih letaš, zraven pa svoje duše pozabiš? Ali je pametno, da vse časno zgubiš, in vendar tam nobenega dela nimaš?

Pa bi znal kdo odgovoriti in reči: Ali naj mar v puščavo ali v samostan grem? Ali naj vse časno zapustim? Ali naj noč in dan molim in zmiraj v cerkvi tičim? Kdo bo pa za gospodarstvo, za družino skerbel? Kdo za stare dni in za bolezen in silo kaj prihranil? — Ti imaš prav, ljubi moj! Tudi jes tako ne mislim in nič nemogočega od tebe ne tirjam. Ni prepovedano za časne reči skrbeti in na prihodnost misliti; saj pri molitvi roke sklepaemo in tako naznanjamo, da nočemo svojih rok križem deržati, ampak tudi pridno za časne potrebe delati. S tem je le rečeno, da ne smemo preveč za časne reči skrbeti in tudi ne tako, da bi pri časnih rečeh skerb za zveličanje pozabili in zanemarjali. Prevelika ali edina skerb za časne reči namreč je kriva, da se toliko hudega stori in toliko dobrega zanemarja. Prav je, da za časno skerbimo, vendar pa moramo po Zveličarjevih besedah najpopred božjega kraljestva in njegove pravice iskati. Sv. Avguštín te besede tako razlaga, da naš Zveličar ni hotel reči, da bi razun božjega kraljestva nič družega iskati ne smeli. To ne; ampak prva skerb nam mora biti za zveličanje svoje duše; vsi drugi opravki pa morajo temu namenu služiti in ga na nobeno stran ne smejo zavirati. Da skerbimo za časne reči, za živež in obleko itd.; to nam ni prepovedano, ampak še clo zapovedano. Le misliti ne smemo, kakor da bi te reči brez ozira na naš cilj in konec iskati smeli; ampak vse, kar delamo in storimo, se mora na ta naš namen ozirati in mu služiti. Če tedaj iščemo in skerbimo za časno blago, za denar in premoženje, se to iz nobenega družega namena zgoditi ne sme, kakor da bi s pomočjo časnega blaga Bogu toliko lažej služili, za svoje in svojega bližnjega zveličanje toliko več storili. Če jemo, pijemo, počivamo, kakošno veselje uživamo, je prav, ali to se le toliko sme zgoditi, kolikor našemu namenu ni nasproti; in le zato in iz tega namena, da bi svoje moči okrepečali in potem toliko lažej in urnejši Bogu služili.

To naj bo tedaj vsakemu kristjanu poglobitno pravilo: da po zgledu device Marije najpopred in najbolj skerbi za zveličanje svoje duše; vse drugo pa le toliko in zato dela, da ta namen lažej in urnejši doseže. Napčno in pregrešno pa je, če se kdo ves v časne reči zaveruje in zakoplje, če clo zavoljo njih skerb za svoje zveličanje pozabi in zanemarja. Jes vam tedaj nočem časnih opravil odbrani, jes vam še rečem, da jih zvesto opravljajte; pa le toliko, kolikor vas ne zadržujejo pri najpotrebnišem opravilu in le zato, da svoje zveličanje toliko lažej dosežete. Tisti pa, ki zavoljo časnih reči skerb za zveličanje zanemarjajo, tudi tistega dela doseglí ne bodo, ktereга si je Marija izvolila.

Ti imaš navado, da sebi in svojim po svetu s kupčijo živeža iščeš; šel boš tudi letos kakor druge leta na ptuje. Jes nimam nič

zoper to; deželjska in duhovska gosposka tudi ne, ker ti pos in spričevalo dobrega zadržanja daje. Rečem ti pa: Če pri svoji kupčiji na molitev pozabiš, ob nedeljah in praznikih mašo izpuščaš, druge goljufaš, gerdo govoriš in bližnjega pohujšuješ: bi bilo bolje, da ne greš od doma. Zatoraj ti rečem: Marta, Marta, duša keršanska! ti si veliko prizadevaš, pa le eno je potrebno, namreč skerbeti za svoje zveličanje in tega tudi na ptujem ne pozabi.

Starši, vi skerbite za otroke in jim dajete živež in obleko. Prav je in greh bi bil, ko bi tega ne storili. Če pa le za časne potrebe svojih otrok skerbite, če se trudite da imajo jesti, moliti jih pa ne učite, v šolo jih pa ne pošiljate; če jih pred telesno nesrečo branite, v slabe tovaršije pa puščate; če jim v boleznih strežete, pred grehom pa ne svarite; povem vam, bolje bi bilo, da nimate otrok! Zatoraj Vam rečem: Marta, Marta, keršanski starši! vi se veliko trudite za časni blagar svojih otrok; pa le eno je potrebno; skerbite najpopred za njih neumerjočo dušo, skerbite, da bodo v kerš. nauku podučeni, da bodo lepo po keršansko živeli in enkrat v nebesa prišli.

Keršanski poslušavci! Veliko se trudite na polji in doma, da bi si kaj prislužili, da bi živeti mogli. Za veliko reči skerbite in si prizadevate, pa le eno je potrebno: da skerbite za svoje in svojih večno zveličanje! Ali pa skerbite za to? Žali Bog, da ne! Na polji delati imate dovolj časa, v cerkev hoditi pa vam ga manjka; celi dan se vkvarjati se vam ne zdi preveč; kakošne očenaše moliti, se vam pa kaj toži; telesu večkrat počitek privoščite in mu tečne hrane in pijače preskerbljujete, duša pa ostaja cele tedne in mesce brez jedi; komaj da se enkrat v letu pri Gospodovi večerji pri sv. obhajilu prikažete!

Sklep.

Zatoraj še enkrat rečem: Marta, Marta, keršanska duša! ti si za veliko reči prizadevaš; pa le eno je potrebno: za zveličanje, za nebesa skerbeti! Le skerbi tudi za časne reči, pa le toliko, kolikor niso temu namenu nasproti; le prizadevaj si za časno blagostanje, pa le toliko, da zraven nebes ne zgubiš. Išči najpopred božjega kraljestva in njegove pravice, vse svoje opravke obračaj v ta namen, in podložne stori temu poglavitnemu opravku! Glej, tako je Marija, Martina sestra, pa še veliko bolj Marija, Mati božja storila! Ona si je najboljši del, namreč večno zveličanje izvolila, ga je tudi dosegla in ga bo vekomaj obdržala. Skerbi tudi ti, kerš. duša, za ta del; glej, vse časno ti bo odvzeto; ta del pa ti ne bo vekomaj odvzet.

Kolikorkrat stopiš v cerkev, kolikorkrat pogledaš Marijo, o spominjaj si, kakošen del da je izvolila. Izvoli si ga tudi ti, prizadevaj si za-nj; prosí pa zraven tudi Marijo in zdihuj k nji:

O Marija, Mati milosti božje in Mati našega Odrešenika, ki si najboljši del izvolila, o prosi za-me pri svojem Sinu, da tudi jes ta del iščem, da najpred in najbolj za zveličanje skerbim, in da enkrat tudi ta del najdem v nebesih, ki mi nikoli ne bo odvzet! Amen.

Pridiga za X. pobinkoštno nedeljo.

(Homilija.)

„Dva človeka sta šla v tempelj molit eden farizej in eden cestinar.“ (Luk. 18, 10.)

V v o d.

Kristus, naš Gospod in Zveličar, nam v današnjem svetem evangelju pred čei postavlja dva človeka, ki sta v tempelj molit šla. Eden zmed njih je bil farizej, drugi pa cestinar. Molitev farizejeva bila je napuhljiva in nečimurna, molitev cestinarjeva pa je bila ponižna molitev. Ravno zato je bila molitev cestinarjeva Bogu prijetna in dopadljiva, farizejeva molitev pa ne. Cestinar je šel opravičen iz hiše božje, farizej pa ne. S to povestjo nam Jezus lep nauk daje, da Bog sovraži serce takega človeka, ki je napuhnjen in ki druge zaničuje; nasproti pa je Bogu prijetno in dopadljivo tako serce, ki je ponižno in ki se kesa svojih grehov in jih resnično obžaluje.

To prigodbo sveti Lukež tako le pripoveduje: „Tisti čas je Jezus enim, kateri so sami v se zaupali, da so pravični, in so druge zaničevali, to priliko povedal: Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden farizej in eden cestinar.“ Farizeji, kakor veste, so bili hinavski ljudje, ki so se lepe delali pred svetom in so zavoljo svojih očitno storjenih dobrih del druge prezirali in zaničevali, skrivši pa so doprinašali velike hudobije. Njihova zunanja dela so bila sicer lepa, dobra, ali njihovo serce je bilo vse polno krivice. Cestinarji so bili očitno znani grešniki. Neki tak hinavsk farizej, pripoveduje Jezus, in neki tak očitno znan grešnik sta šla nekega dne na Sionsko goro v tempelj opravljat svojo molitev.

„Farizej je stal, in je sam pri sebi molil: Bog! zahvalim te, da nisem, kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali tudi, kakor ta cestinar. Se postim dvakrat v tednu; dajem desetino od vsega, kar imam.“ Molitev farizejeva prav za prav ni bila nobena molitev, ampak le samosvoja hvala. Iz njegovih besedi je očitno, da ni Bogu pripisoval, ampak da je le samemu sebi prilastoval to, da se je ovaroval nekterih velikih hudobij, in da je doprinašal nektera dobra dela. In vse to ga je naredilo tolikanj ošab-

nega, da se je za vse boljšega imel memo drugih ljudi, in da je druge ljudi zavoljo tega preziral in zaničeval.

Vsa drugačna pa je bila cestinarjeva molitev: „In cestinar je od dalječ stal, in še oči ni hotel vzdigniti proti nebu, temveč je terkal na svoje persi, rekoč: „Bog! bodi milostljiv meni grešniku.“ Cestinar je spoznal svoje obilne in velike pregrehe, s katerimi je tako močno žalil svojega Stvarnika in neskončno dobrotljivega Boga in s katerimi si je zaslužil časno in večno nesrečo; ravno zato je ves ponižen Boga prosil milosti in usmiljenja. In Bog mu je tudi res milost dodelil in usmiljenje skazal. Odpustil mu je vse grehe in ga je sprejel v svojo prijaznost. Jezus pravi: „Vam povem, ta je šel opravičen v svojo hišo, uni pa ne; ker vsak, kateri se povišuje, bo ponižan: kdor se pa ponižuje, bo povišan.“ to je: kdor samega sebe za boljšega ima memo drugih, in se nad druge povzdiguje, ter druge zaničuje, bo poprej ali pozneje od Boga ponižan ali v sedajnem ali v prihodnjem življenju: kdor pa samega sebe nima za boljšega od drugih in se nad druge ne povzdiguje, in drugih ne zaničuje, ga bo Bog povišal poprej ali pozneje, ali v sedajnem ali prihodnjem življenju.

Nauki:

I. Oglejmo si najpoprej farizeja:

1. Farizeja je Bog zavergel. Ali veste zakaj ga je zavergel? Farizej je Boga hvalil, da ni bil toliki grešnik, kolikoršni so drugi ljudje v sploh ali pa tisti cestinar posebej, kateri je s farizejem vred v tempelj molit prišel. To pa Bogu ni bilo všeč.

Mi ljudje smo vsi nezmožni in slabi, že od natore bolj k hudemu nagejeni kot k dobremu. Zraven tega se tudi še mnogokrat prigodi, da pridemo v take nevarnosti in priložnosti, v katerih nas hudobni ljudje zapeljujejo zdaj v ta, zdaj v uni greh. Ako v takih priložnostih greha ne sterimo, moramo Boga iz serca zahvaliti, da nas je greha obvaroval. Varovati pa se moramo, da ne bomo po farizejevo Boga hvalili. Farizej je sicer Boga hvalil, toda je le samemu sebi in svoji razumnosti pripisoval, da greha ni delal; mi pa ne smemo sami sebi pripisovati, temveč moramo milosti božji prilastovati, ako nismo grešili, ker namreč brez božje milosti ne moremo nič dobrega niti ne misliti niti ne storiti. — Zraven tega pa tudi ne smemo pozabiti, temveč moramo prav ponižno Boga prositi, da nas tudi še posihmalo razsvitljuje in podpira z vso milostjo in pomočjo, da ne pademo v greh.

2. Farizej se je pravičnega imel, ker v nekterih grehah ni bil zapopaden. Tudi to ni dopadlo Bogu.

Ako hočemo pred Bogom obveljati za pravične, ni že zadosti, da spolnujemo le nekatere božje zapovedi, in se varujemo le nekterih grehov, temveč moramo spolnovati vse božje zapovedi.

„Kdorkoli vso postavo spolnuje, se pa pregreši le v enem, je vsega kriv,“ veli sv. Jakob (2, 10.). Kaj bi mi pomagalo, ako desetih hudih bolezni nimam, eno pa imam, ktera me na smertno posteljo položi in pod zemljo spravi? — Tudi dandanešnji morda misli marsikdo, da je pravičen pred Bogom, ker ni ne ropal, ne prešestoval in nikogar ni ubil, akoravno marsikterikrat čez mero pije, preklinja, druge obrekuje in zanemarja dolžnosti svojega stanu, kakor nekdanj Heli! — Farizej se je tudi varoval nekterih grehov; bil pa je drugim vdau, in toraj zaveržen in pogubljen.

3. Farizej je govoril le od očitnih grehov, da jim ni bil vdan; skrivnih grehov pa ni omenil z nobeno besedo.

Enako ravna jo tudi še dandanes mnogi ljudje, ki se za kdo ve kako pravične imajo, ker niso vdani nekterim očitnim pregreham, dasiravno so pri tem zapopadeni v mnogih skrivnih hudobijah. Kaj bi ti pomagalo, ako očitno ne ropáš, skrivši pa krivico delaš svojemu bližnjemu, ter si ali krivičen tergovec, tatinsk rokodelec, nezvest hlapec ali nemarna dekla? — Kaj bi ti pomagalo, ako nikogar ne ubiješ, pri tem pa svojega bližnjega v svojem sercu sovražiš in zavidaš? — Kaj bi ti pomagalo, ako očitno in naravnost ne prešestuješ, v sercu pa rediš celo gnjezdo pregrešnih misel in hudobnih želj? Vedi, da „vsa dela ljudi so pred božjim obličjem kakor solnce; in njegove oči neprenehoma gledajo na njih pota.“ (Sir. 17, 16.) Bog pregleduje vse človeško oserčeje, in najskrivnejše misli in želje so pred božjim obličjem očitne kakor na belem dnevu.

4. Farizej se je oziral le na grehe drugih ljudi, za svoje lastne grehe pa se zmenil ni. To spet Bogu ni bilo všeč.

Človek mora pred vsem drugim gledati na svoje lastne slabosti in svoje lastne grehe, in si mora na vso moč prizadjeti, da se jih znebi. „Izderi poprej bervno iz lastnega očesa, in potlej glej, da izdereš pezdri iz bratovega očesa,“ vele va Kristus. (Luk. 6, 42.) Prevelika samosvoja ljubezen pa le rada človeka zapelje, da samega sebe in svoje dobre lastnosti preceni in preveč obraja, pri tem pa svojih slabost in pomanjkljivost ne zapazi, nasproti pa dobre lastnosti bližnjega z manjšo mero meri, njegove slabosti pa pod večo mero deva, kakor gre. Ali če se hočemo meriti z drugimi ljudmi, ne smemo se meriti s hudobneži, temveč se moramo meriti s pravičnimi in s svetniki; in ako se primerjamo pravičnim in svetim ljudem, oj kako revne in nevredne se bomo našli v primeri z njimi! Zatorej se vsigdar deržimo tega le vodila: „Morda je ta ali uni človek, ktere ga zaničujem, vse boljši memo mene, in morda Bog njega vse bolj ljubi in obraja, kakor mene. Zakaj bi tedaj njega zaničeval, sebe pa poviševal?“

Le tisti ljudje, ki so nad druge postavljeni, kakor duhovni, starši, gospodarji, morajo po svoji dolžnosti gledati tudi na zmote in pomanjkljivosti svojih podložnih, toda le iz tega namena, da jih poboljšajo. (I. Tim. 5, 8.)

5.) Farizej se je hvalil svojih dobrih del, ter rekel, da se posti po dvakrat v tednu, in desetino odrahtuje od vsega, kar ima. Tudi to Bogu ni bilo všeč.

Človek se zavoljo svojih dobrih del hvaliti ne sme, da se s samosvojo hvalo ob plačilo pri Bogu ne pripravi. Farizeji so sami sebe hvalili in svoja dobra dela, in so zahtevali, da bi jih bili hvalili tudi drugi ljudje. In Kristus pravi od farizejev: „Resnično, vam povem, prejeli so svoje plačilo.“ (Mat. 6, 16.) Da te besede ne bodo tudi nam veljale, moramo iz dobrega namena doprinašati svoja dobra dela, ter se postiti zato, da s postom božji pravici zadostujemo za svoje grehe, in „delamo vreden sad pokore“; (Mat. 3, 8.) — kadar odrahtujemo dajico in davke, jih odrahtujemo iz pokorščine in ljubezni do Boga. — Kristus pravi: „Dajte Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega;“ (Mat. 22, 21.) in sv. Pavelj piše: „Dajte tedaj vsakemu, kar ste dolžni: davek, komur (gre) davek; dajico, komur dajico; strah, komur strah; čast, komur čast.“ (Rim. 13, 7.)

II. Ozrimo se pa zdaj tudi še na cestninarja:

Cestninar je od dalječ stal, in se ni hvalil zavoljo svojih dobrih del, se ni oziral po drugih ljudeh, marveč se je spominjal svojih lastnih slabost in svojih lastnih grehov, se jih je iz serca kesal, in ves ponižen, ki je bil, si še ni upal kviško oberniti svojih oči, in je na svoje persi terkal, rekoč: „Bog! bodi milostljiv meni grešniku. — Cestninar je bil tedaj res 1. pravi spokornik, 2. ponižni spokornik, in 3. stanoviten spokornik.

1. Nad cestninarjem imamo zgled pravega, resničnega spokornika, kateri svoje grehe spozna, se jih iz serca kesal, in prosi Boga, da bi mu jih odpustil. Spoznanje grehov je prva stopinja v poplavljanje. Tudi mi, ako se hočemo poplavljanje in resnično spokorniti, moramo svoje grehe spoznati, in potertim srcem s cestninarjem obstati, da smo grešniki. „Ako rečemo, da greha nimamo, sami sebe zapeljujemo, in resnice ni v nas,“ piše sv. Janez (I. 1, 8.) Nobena zmota ni bolj škodljiva memo tiste zmote, s katero človek samega sebe moti in zapeljuje. Kdor je hudoben, pa se za dobrega ima, se znajde v silo nevarnem stanu, ravno kakor se bolnik v najnevarnejšem stanu znajde takrat, kedar se svoje bolezni že nič več ne zave, in je nič več ne čuti. Kdor svojih grehov ne spozna, se jih tudi ne skesa, in se poplavljal ne bo.

2. Nad cestninarjem imamo zgled ponižnega spokornika, zakaj ves skesan in potert je terkal na svoje persi, rekoč: „Bog! bodi milostljiv meni grešniku.“

Tudi mi moramo vsi ponižni svoje grehe obžalovati, in vsi skesani na persi terkati: a) kedar se svojih grehov spovedujemo —; b) kedar blagoslov s svetim rešnjim Telesom prejemo —; c) kedar se pri sveti maši povzdiguje sveto rešnje Telo in sveta rešnja Kri —; d) kedar pri sveti maši za mašnikom govorimo: „Jagnje božje!

ki odjemlje grehe sveta," in „Gospod! jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in ozdravljena bo moja duša —; e) kedar pri litanijah molimo: „Zanesi nam, o Gospod! — Mi gresniki! — Jagnje božje! ki odjemlje grehe sveta.“ — Skesanim in ponižnim grešnikom grehe odpustčati je Bog zmerom pripravljen. Porok tega so nam naši prvi stariši —, kralj David —, zgubljeni sin —, Cahej —, Marija Magdalena —, sveti Peter in mnogo drugih. (Izaija 1, 16–18.)

3) Nad cestninarjem imamo zgled stanovitnega spokornika. Cestninar je šel opravičen, na dom, pripoveduje Jezus. Iz tega se vidi, da je terdno voljo imel, posihmalo nikakor več ne greha delati, in zmerom bogoljubno živeti.

Tudi mi moramo po dobro opravljeni spovedi v dobrem stanovitni ostati. V večno življenje še ne zadostuje le samo dober začetek, ampak je potreben tudi dober konec. „Kdor do konca stanoviten ostane“, pravi Jezus, „bo zveličan.“ (Mat. 10, 22.) Kaj je hasnilo kraljema Savlju in Salomonu, da sta dobro začela, slabo pa sklenila? Ravno tako malo jima je pomagal njuni dober začetek, kakor malo pomaga bolniku, da je ozdravel, ako po zadobljenem zdravju spet nazaj pade v poprejšno bolezen.

4) Zadnje besede današnjega svetega evangelja nam naznanjajo, kako se ponižnost plačuje in kako se napuh kaznuje. „Kdor se povišuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan,“ veli Jezus. Ponižnost je tedaj pot do povišanja, napuh pa pot do ponižanja.“ — Kako da Bog prevzetnost kaznuje, se vidi nad Luciferjem —, nad Adamom in Evo —, nad Faraonom —, Holofernom —, Amanom —, Antiohom —, Nabuhodonozorjem — in mnogimi. „Bog se prevzetnim vstavlja, ponižnim pa daje svojo milost,“ pravi sveti Jakob (4, 6.) in sveti Duh govori: „Začetek slehernega greha je napuh; kdor se njega derži, bo napolnjen s kletevjo, in poslednjič ga bo on poderl.“ (Sir. 10, 15.) Nasproti pa ponižnega človeka Bog ljubi in ga s časno in večno srečo plačuje. Kako močno je bila Estera povzdignjena zavoljo svoje ponižnosti! (Ester 8.) In Marija je bila clo v božjo mater povišana, ker je tolikanj ponižna bila! (Luk. 1.) — Bodimo iz serca ponižni tudi mi da bo Bog tudi nas povišal, ter nas iz revne zemlje povzdignil v visoka nebesa! Amen.

Pridiga za XI. pobinkoštno nedeljo.

(Od revščine; gov. N. R.)

„Pripeljejo mu glubega in mutastega,
in ga prosijo, naj položi roko na-nj.“
(Mark. 7, 32)

V v o d.

Kamorkoli je Jezus prišel, povsod je dobrote skazoval; bolnike je ozdraviljal, nevedne podučeval, skesanim grešnikom je grehe odpuščal.

Danes nam pripoveduje sv. evangelje, da je Jezus po svojih zveličanskih hojah prišel v tisto lepo okolico, v kateri je deset mest blizo morja Genezaret stalo, in kjer se je Jezus najraje mudil.

Tukaj so gluhomutca k njemu pripeljali, in Jezus ga je čudežno ozdravil. „Vzel ga je izmed množice na stran, in je vtaknil svoje perste v njegova ušesa, ter je pljunil in se dotaknil njegovega jezika, in je pogledal v nebo in zdihnil, in mu reče: Efeta, to je, odpri se. In kar odperle so se mu ušesa, in razvezala se je vez njegovega jezika, in je prav govoril.“ (Mark. 7, 33—36.) Nad tem gluhomutcem se pokaže človeška revščina, kakor jo je že Job (14, 1.) popisal: „Človek od žene rojen, malo časa živi, in je mnogim nadlogam podveržen.“ Zares naša zemlja je dežela polna ternja in križev. Danes hočemo pozemeljsko revščino premišljevati, in na te le tri vprašanja odgovoriti:

1. Od kod pozemeljska revščina pride?
2. Kako daleč sega? In
3. Kdaj neha?

Razlaga.

1. Od kod pozemeljska revščina pride?

Na to vprašanje nam sv. pismo odgovori, ker nas podučuje, da studenca, iz katerega pozemeljska revščina izvira, ne smemo v Bogu, ampak v človekovem grehu iskati.

a) Bog je vse dobro vstvaril. Ko je Bog svet vstvaril bil je popolnoma dober, in z vsemi dobrotami oblagodarjen. „Bog je pogledal vse, kar je bil naredil, in bilo je prav dobro.“ (I. Mojz. 1, 21). Vse stvarjenje je bilo lepo in popolnoma dobro. Hudi viharji takrat še niso bučali, da bi bili razdevali polja in travnike; solnce še ni pripekalo, da bi bilo s svojimi žarki požigalo cvetje in sad; šumeči potoki in reke še niso prestopali svojih bregov, da bi bili pokončevali setev ljudem; kervizejni tiger ali risa še ni prežal iz za germa, da bi bil raztergal in razmesaril svoj rop; zvita kača se ni previjala v travi, da bi bila svoje strupene zobe memogredočemu zasadila v noge; rože še niso rodile ternja, in nič hudega

še ni bilo na zemlji. Povsod bil je mir in veselje, in človek bil je popolnoma srečen. To srečo popisuje sv. Avgustin: „Človek je živel v raji, kakor je hotel, dokler je to hotel, kar je Bog zapovedal. Imel je živež, da ni bil lačen, pijačo, da ni bil žejen, drevo življenja, da bi se nikoli ne bil postaral in bi ne bil umrl. Ni se mu bilo bati nobene bolezni od znotraj, nobene sile od zunej. Imel je najboljše zdravje na telesu, in najboljši pokoj v celi duši.“

Tako tedaj človek nič ni vedel od pozemeljske revščine, nič od solz žalosti, nič od bolečine. Cela natora mu je bila pokorna, in je najlepše cvetlice in najslajše sadje pokladala pred njega. Vse živali so poslušale njegovo povelje, in so se kakor najkrotkeje jagnje vlegale k njegovim nogam. Noben hudouren oblak se ni vlačil nad njegovo glavo, nobena senca ni padala v njegovo serce. Ljubljen od Boga, spremljan od angeljev, ozališan z najlepšimi darimi je že na zemlji imel tako rekoč nebeško življenje.

b) Človek je vse spridil. Ja, on srečni ni bil zadovoljen s svojo srečo, on zveličani ni bil zadovoljen s svojim zveličanjem. Bog ga je sicer svaril, in mu žugal, da se bo pogreznil v nesrečo, da bo solz točil brez števila, da bo bolečin terpel brez konca, ker mu je rekel: „Od drevesa spoznanja dobrega in hudega pa nikar ne jej; zakaj kateri dan koli od njega ješ, moral boš umreti“ (na duši in na telesu) (I. Mojz. 2, 17.) Pa lahkomišljeni človek, zapeljan od prekanjene peklenske kače, ktera mu je obetala, da bo spoznal dobro in hudo, in da bo, kakor Bog, je odtergal sad od drevesa, in ga lakotno pogoltnil. V tistem trenutku se je začela pozemeljska revščina. Po storjenem grehu je Bog izrekel svoje prekletstvo čez natoro in človeka: „Prekleta bodi zemlja!“ (I. Mojz. 3, 17.) To prekletstvo je šinilo v celo natoro; je šinilo v oblake in vode, je šinilo v živali in v zemljo. Zato se natora sovražno vzdiguje zoper človeka, in razdeva njegova dela. Zato toča in povodenj, zato napadi divjih zveri, zato potresi in slabe letine. To prekletstvo je zadelo z dvojno težo človeka. „V potu svojega obraza boš kruh jedel, dokler se ne poverneš v zemljo.“ (I. Mojz. 3, 19.) Človek, poprej čez vse srečen, je bil zdaj revščini podveržen, revščini na duši in na telesu. V pozemeljskem šotoru, kakor pravi sv. Pavelj (II. Kor. 5, 4.) je moral obtežen zdihovati, in po življenji mnogoterih nadlog, največih pozemeljskih nadlog je moral umreti, in v grobu strohneti.

Zdaj poznamo studenec, iz kterega pozemeljska revščina izvira. Človek sam si je ta studenec odperl, in njegove strupene vode izpusstil.

Zato se nikar ne pritožuj čez Boga, če iz grenkega keliha piti, in s solzami namočeni kruh jesti moraš! Nikar ne reci: „Kje je dobrotnost stvarnikova, kje usmiljenost Očetova? Bog tako terdo, tako krivično z meno ravna, da me s tako hudimi šibami tepe, in mi bolečino za bolečino pošilja.“ Bog ni kriv naše pozemeljske revščine, zakaj on je vse dobro vstvaril in nas k največi sreči za-

klical, ampak človek je v svoji neznani nespameti, sam si je težki križ stesal, je ternje okoli srca si povil.

2. Kako daleč pozemeljska revščina sega?

1. Črez vse čase. Ko je prvi človek šel skoz vrata paradiza ven, takrat se je začela pozemeljska revščina. Samoten je stal tam med ternjem in osatom, in v potu svojega obraza si je moral kočico staviti in zemljo obdelovati. Od tistega časa je že šest tavižent let preteklo, in noter do te ure je bil svet zmiraj dolina solz. V teh šest tavižent letih — koliko je že revščine prišlo nad ta svet!

Vnele so se kervave vojske, in mesta in vasi so bile požgane, in sto tavižent jih je padlo pod mečem, ali so bili ko sužni v ptuje dežele odpeljani.

Vstala je huda lakota, in ljudje so zavoljo pomanjkanja jedi bleđi in medli kakor senca tavalj okoli, v grozovitni revj padali in merli.

Razsajale so hude bolezni, da je po celih vaseh, po celih mestih in deželah le malo živih ostalo, in trope jokajočih otrok je klečalo okoli mertvih očetov in mater, ki jih je kuga podavila.

V teh šest tavižent letih — o koliko so ljudje že joka storili, koliko solz stočili! In ta revščina, v kateri človeški rod šest tavižent let zdihuje, se bo zmiraj noter do sodnega dneva na zemlji ponavljala, zakaj Gospodova beseda: „V potu svojega obraza boš kruh jedel,“ je za vse čase izrečena. Kakor pozemeljska revščina črez vse čase, tako sega tudi

b) črez vse ljudi. Sv. Duh v sv. pismu pravi: „Veliko težav je vsem ljudem prisojenih, in težek jarem leži na Adamovih otrocih od dne njih rojstva do dne njih pokopa. Njih misli in skerbi srca so obrnjene v premišljevanje prihodnosti in v dan smerti, od njega, ki sedi na častljivem sedežu, do tega, ki je v prah in pepel ponižan; od njega, ki je oblečen v višnjevo oblačilo in nosi krono, do tega, ki je pokrit s hodnikom.“ (Sir. 40, 1—5.) Ravno tako govori tudi sv. Gregor Nacijančan: „Ni ga najti med ljudmi, kateri bi se hvaliti mogel, da bi na tej zemlji noter do smerti nobenih težav in skerbi ne bil imel.“

Res je, pozemeljska revščina se razteguje črez vse ljudi. Le oglej se po svetu, in boš spoznal, da to je res. Pojdi na najbolj visok hrib, kjer si je kak človek svoje prebivališče naredil, vstopi se v barko, in pelji se na najdaljniši kraj morja, kjer je kak otočan svojo bajtico postavil, pojdi v lepo kraljevo poslopje in v revno kmečko bajtico, prehodi celo zemljo, vprašaj vsakega posebej izmed tavižent milijonov ljudi, ki zdaj na zemlji prebivajo, in le enega ne boš našel, kateri bi nobenega terpljenja ne poznal, in za nobeno žalost ne vedel. Zdaj je skerb za vsakdanji kruh, zdaj težavno trudapolno delo, zdaj bolezen in revščina, zdaj otožnost in dušna zapuščenost, ki nam naše življenje greni. In ko bi bil kdo tudi srečen

videti, ko bi se mu vse po volji godilo, in bi po samih rožicah hodil, vode britkosti mu ne bodo odšle, in bodo toliko grenkejše, kolikor menj jih je poprej okušal. Križ tedaj je vselej pripravljen, in povsod te čaka. Ne moreš mu oditi, beži kamorkoli hočeš. Oberni se gori ali doli, oberni se noter ali vun, povsod in v vseh rečeh boš križ našel.“ (Tom. Kemp. b. II. pogl. 12.)

Če je pa pozemeljska revščina tako splošna, in ni ga nobenega, da bi od nje nadlegovan ne bil, kako hočeš, da bi ti sam nič terpeti ne imel? To se ne bo, in se ne more zgoditi. Le pripravljen bodi, križ te bo prej ali pozneje, enkrat gotovo zadel. Morebiti še danes boš moral iz keliha zemeljskih nadlog piti, morebiti še danes bodo tekle solze iz tvojih oči, se bodo vzdigovali zdihljevi iz tvojega serca. Pa delaj, in vsak izmed nas naj dela tako, da mu bo britkost v prid. Iz križa neskončno velik dobiček, zaklad nezmerne vrednosti zamoremo dobiti. Sv. apostelj Pavelj pravi: „Naša zdajna, kratka in lahka nadloga nam pripravlja nezmerno visoko, večno čast, koja vse presega.“ (Kor. 4, 17.) Ja pozemeljsko ternje se v nebeške rože spremeni tistemu, kteri svoj križ iz ljubezni do Boga in s poterpežljivostjo prenaša.

3. Zemeljska revščina zmiraj ne terpi.

Prišla bo ura, v kteri bo angelj božji duši se približal, in jej poreče: „Čas tvoje poskušnje je dopolnjen, odslej ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine.“ (Skr. raz. 21, 4.) Pri pravičnem zemeljska revščina neha ž njegovo smertjo; ker smert ga izpelje iz te solzne doline.

Ta svet, da še enkrat rečem, je kraj križa in britkosti. Ta svet je tisti Egipt, kjer je Izraelsko ljudstvo pod terdo oblastjo hudobnega kralja zdihovalo, in težek jarm nositi moralo. Smert pa nas izpelje iz dežele britkosti in sužnosti, nas izpelje iz morja, na kterem brezštevlni viharji čolniček našega življenja sem ter tje zaganjajo; nas izpelje iz dežele pregnanstva, na kteri že tavžent in tavžent let božje prekletstvo počiva; nas izpelje „iz pozemeljskega šotora, v kterem zdihujemo obteženi z mnogoterimi nadlogami dan za dnevom.“ (II. Kor. 5, 4.) In kedar nas izpelje, spolnijo se besede sv. pisma: „Naj spočivajo od svojega truda.“ (Skr. raz. 14, 13.) Zato imenuje sv. Ambrož smert „zdravnika človeštvu“, kteri drago mazilo v skleče rane vliva, in vsemu pozemeljskemu terpljenju konec stori.

Pač res, kedar smert v izbico pravičnega stopi, in mertvaško svečo na njegovo smertno posteljo postavi, kedar dušo od vezi telesa odveže, in jej vrata v večnost odpre, potlej nehajo vse solze in bolečine pozemeljskega popotovanja. Na roci svojega angelja varha hiti osrečeni človek gori v tisto deželo, „kjer ni nič več nobene noči,“ (Skr. raz.) 22, 5.) in „kjer ga veselje brez žalosti, mladost brez starost, nasitenje brez pristude, prostost brez meje, lepota brez

madeža, mir brez nadlegovanja, varnost brez strahu, zveličanje brez konca čaka“ (sv. Bonaventura).

Zato so pobožne duše smert z veseljem pozdravljale, in smertno uro med najlepše ure svojega življenja prištevale.

„Nikar ne žalujte, veliko več se veselite z menoj“, je rekel sv. Hieronim svojim učencem, ki so jokajoči okoli njegove smertne postelje stali, „ker to je resnično prijeten čas; to je dan veselja, ki mi je dražji, kakor vsi drugi dnevi mojega življenja.“

Ko je sv. Peter Alkantarski čutil, da se mu smert bliža, padel je na kolena, in glasno zapel: psalm: „Veseli me, ker mi je bilo rečeno: Stopil bom v svetišče Gospodovo.“

Ko je cesar Rudolf II. čutil, da se njegov konec bliža, in je od svojih svetovavcev vprašan bil, ali rad umerje, odgovoril je: „Jes vem boljše življenje“, in je še pristavil: „Dragi gospodje! ko sem v svoji mladosti na Španskem prebival, in mi je moj oče poslanca poslal, me v mojo pozemeljsko domovino poklicat, takrat celo noč od samega veselja nisem mogel spati. Koliko bolj se moram v tej uri veseliti, ko me moj nebeški Oče v večno domovino kliče, ki nam jo je njegov Sin pridobil.“

Naše pozemeljsko terpljenje tedaj s smertjo neha, in za zmiraj neha; toda to se le takrat zgodi, če se v gnadi božji iz tega sveta ločimo. Kdor pa v smertnem grehu umerje, njega božji angelji z gorečimi meči v peklenki brezen pahnejo, in začne se za njega neizrekljiva revščina; revščina neskončno večja, kakor najbujna pozemeljska bolečina; revščina, ki je nobena pamet razumeti, in noben jezik dopovedati ne more; revščina, ki skoz celo večnost ne bo nehala. „In dim njih terpljenja se bo vekomaj do vekomaj kviško kadil.“ (Skr. raz. 14, 11.) — Kdo bi tedaj vsak dan iz globočine svojega serca k Bogu ne zdihoval:

Sklep.

„Za eno, o Gospod, prosim, in ne neham prositi, dokler mi ne dodeliš! To eno je srečna smert. Pošlji mi na zemlji revščino in zaničevanje, odvzemi mi vsako veselje, vdari me z bolečinami, le to edino milost dodeli mi, da umerjem smert pravičnega. O potlej, potlej z veseljem hočem na smertni postelji zadnje grenke kaplje spiti, ki mi jih smert poda; ker vem, da s smertjo moje zemeljsko terpljenje neha, in nad menó odprejo se nebesa, polna svetlobe in mirú“. Amen.

Pridiga v god vseh angeljev varhov.

(Angelji nas nikoli ne zapusté; gov. F. N.)

„Njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta.“ (Mat. 18.)

V v o d.

„Tukaj, pravi sv. apostelj Pavelj, nimamo obstoječega mesta, ampak prihodnjega iščemo.“ Res, tukaj na zemlji nismo doma, ampak le proti domu gremo. Le popotovanje torej je pričujoče življenje naše — popotovanje polno nevarnost. „Hudič, ki po besedah sv. aposteljna Petra okoli hodi kakor rujoveč lev, in išče, koga bi požerl“; hudobni svet, ki jih je s svojim zapeljevanjem že toliko v svoje zanke zapletel, in jim nedolžnost, pokoj in srečo vzel, in spačeno meso s svojo poželjivostjo, od kterega sv. apostelj Jakob pravi: „Vsak je skušan, ker je od svojega poželjenja vlečen in vabljen“; — to so tisti sovražniki, ki nikoli ne počivajo, ampak nam vedno in povsod svoje mreže nastavljajo. Kaj toraj nam je bolj potrebnega, kot dober in zvest prijatelj, ki nas na nevarnem potu pozemeljskega življenja spremlja, vodi in varuje? In glejte, bratje moji in sestre, Bog nam ga je dal takega dobrega in zvestega prijatlja, našega svetega angelja varha. Angelji varhi, zares, so naši najboljši in najzvestejši prijatlji, kateri, dasiravno jih ne vidimo, nas vedno varujejo vsega, karkoli bi nam na duši ali na telesu škodovati utegnilo. O neskončna dobrota božja! O sreča za nas uboge stvari! — Da bomo čast angeljev varhov povišali in jih še bolj v časti imeli, toraj danes premišljujmo le to njih ljubeznjivo skerb, katero za nas imajo v vseh časih in v vseh zadevah življenja našega.

Vi pa angelji varhi, za nas Boga prosite, da bi to premišljevanje bilo k našemu dušnemu pridu!

Razlaga.

Pač nam ni treba sv. pisma ali zgodbe svetnikov dolgo prebirati, da bi spoznali, kako čudno in dobrotljivo večni Bog revnega in slabega človeka po svojih angeljih vodi in varuje, in mu neskončno dobrot skazuje; naj le pogleda vsakteri v bukve svojega pretečenega življenja, in spoznal bo in se prepričal s hvaležnim srcem, da nobeden drugi ga ni zamogel obvarovati tolikih nevarnost duše in telesa od dneva njegovega rojstva noter do pričujoče ure, kakor preljubi angelj varh.

a) Angelji varhi nas varujejo v otroških letih. — Neusmiljeni kralj Herodež je povelje dal, vse otroke v Betlehemu

in krog Betlehema, kar jih je bilo dve leti ali menj starih, naglo pomoriti. Menil je, da bo med njimi tudi nebeško dete Jezusa dobil. Angelj se je tedaj v spanji prikazal Jožefu in mu rekel: „Vstani hitro, vzemi otroka in njegovo mater in pobegni na Egiptovsko, in ondi ostani, dokler te spet ne pokličem; zakaj Herodež bo deteta iskal, da bi ga umoril.“ In Jožef precej vstane, in pobegne v terdi noči z detetom in z materjo. — Ravno tako, glejte, kakor je angelj varoval malega Jezusa pred morivnim mečem grozovitnega Herodeža, tudi še dandanešnji čujejo posebno nad nedolžnimi otročiči, in jih ljubeznjivo varujejo. Le pomislite, v koliko nevarnostih se otroci včasih nahajajo; kako bi lahko kateri otrok vtonil, kam padel, in si nogo ali roko skercil, ali pa vrat vlomil, kako bi ga lahko živina pohodila ali pa ogenj pokončal, in vendar se jim večidel nič ne zgodi, tako da dostikrat z začudenjem pravite: Prav angelj varh ga je varoval. Ja zares, kdo drugi, kakor angelj varh? In jes menim, da besede sv. pisma: „Gospod je svojim angeljem zapovedal te varovati; na rokah te ponesó, da se z nogo ob kak kamen ne vdariš,“ posebno otrokom veljajo.

b) Angelji varhi nas varujejo v mladosti. — Stari Tobija pošlje svojega sina na Medjansko nekega starega dolga tirjat. In angelj Rafael se mu v podobi mladenča ponudi tovarša, in gre ž njim, pa mladi Tobija ga ni poznal. Ko je prvi dan hoda si Tobija v reko Tigris šel noge vmivat, zažene se velika riba iz vode, in zine po njem; pa angelj mu reče, jo za plavute zgrabiti in potegniti iz vode, ter ga podučiti, kako ča naj meso ima za jed, serce in jetra pa naj shrani za kadilo zoper nekatere bolezni, in žolč za mazilo, slepim pomagati. Potem ga je angelj peljal k nekemu, ki mu je bil v rodu, je vse tako obernal, da je Tobija njegovo edino hčer, ki je bila silno bogata, pa vsa bogaboječa, v zakon vzel. Tudi denarje iz Razeza mu je prinesel, in ga potem prav srečno nazaj domu pripeljal k njegovim staršem, ki so ga željno pričakovali. — Tako tudi tebe, ljubi mladeneč, zvesti angelj varh z vso skerbjo prevzame, kedar že nekaj odrasteš, in se od svojih staršev, to je, iz njih posebnega varstva, na nevarno pot pričujočega življenja podaš; tje se ti on posebno ljubeznjivo za spremljevalca ponuja, sili se ti povsod te spremljati, in te nikdar zapustiti noče, posebno kedar na najbolj nevarni kraj svojih neumnih let prideš, kakor Tobija k tisti vodi, kjer ga je riba hotla požreti. Takrat še le prav serčno pristopi, te uči in prosi, da se nikar ne daj zmotiti in preslepiti, naj pridejo skušnjave kakoršne koli si hočejo, še tako strašne in velike, s pomočjo tega, ki te močnega dela, zamoreš vendar le vse premagati. Ja naj si hudič še toliko prizadeva s svojimi pomagaci, hudobnimi zapeljivci, te v svoje mreže zaplesti in vdušiti; naj te tudi tvoja slaba, spačena natora še tako nezvano ali v jezo in sovraštvo, ali v nečimernost in prevzetnost, ali v lakomnost in krivičnost, ali v nečistost in pijanost sili in vleče; naj bo ogenj

hudega poželjenja še tako silen in močen: le nikar se ne boj in nikar ne obupaj; saj ga imaš tovarša na strani zvestega in močnega, sv. angelja varha; on, ki je Tobija rešil, da ga ni riba požerla, bo tudi tebe obvaroval, da te peklena pošast v svojo oblast ne dobi.

Od Boga navdihnjena se poda Judit, pobožna Judinja skoz cele trume divjih vojakov noter v šotor Holoferna, vojvoda Asirske armade; bila je tako silo lepe postave in podobe, da je bil ta pri prvem pogledu od nečiste ljubezni do nje vžgan. Pa je bila prav s čudežem od svojega angelja varha obvarovana, da je srečno svoj namen dosegla, Holofernu glavo odsekala, in neomadeževana nazaj prišla, za kar je potem Boga hvalila, rekoč: „Kakor gotovo Bog živi, me je po svojim angelju varoval, da nisem omadeževana bila ves čas, kar sem zunaj ostala, ker on me je brez greha spet nazaj pripeljal.“ — Keršanska dekleta! pač skoraj nič menj nevarno ni današnji dan za vaše devištvo, morda malo menj tavžent, kakor jih je bilo pred Betuljskim mestom Asirskih vojakov, je tudi dušnih sovražnikov pred vratmi tvoje nedolžne duše, kateri vsi na njo prežé, in jo požreti čakajo. O gotovo je tudi kak Holofern med njimi: jes menim tistega, kateri je za te posebno nevaren, kateri je sklenil te zmotiti in preslepiti, in te zato zalezuje in zapeljuje noč in dan, kakor ve in zna. Pa ne boj se, tudi tebe spremlja in vodi tvoj zvesti varh iz nebes, kakor nekdanj Judito; le od sebe ga ne spodi, ampak prosí ga, priporočuj se mu, in srečno boš ohranila tudi ti dišeče cvetje angeljske čistosti, in skerbno obvarovala belo lilijo deviške nedolžnosti.

c) Angelji, ki nas v mladosti tako skerbno hudega varujejo, pa tudi na daljnem potu tega življenja, v možki starosti, naši tovarši ostanejo. — Ko je bil Bog sklenil hudobne prebivavce mesta Sodome in Gomore zavoljo njih velicnih pregreh z ognjem pokončati, prideta dva angelja k Lotu in mu ukažeta, naglo kraj hudobije zapustiti rekoč: „Vstani, vzemi svojo ženo, in svoje hčeri, ki ju imaš, da tudi ti konca ne vzameš s pregrešnim mestom vred.“ Ker se je pa še obotavljal, prišla sta angelja pri roci njega, njegovo ženo in njegove hčeri, zato ker mu je Bog zanesti hotel. In sta ga ven peljala in zunaj mesta postavila in mu govorila: Otni svoje življenje, ne oziraj se, in nikjer se ne mudi po teh okrajnah, da tudi ti konca ne vzameš.“ In Lot je bil otet, ko so hudobni prebivavci Sodome in Gomore v prah in pepel bili požgani! — Tudi ti, pridni in delavni mož! si morebiti že v smertni nevarnosti bil, da si menil, tvoje življenje je pri kraju. Si po svojem opravi bil na dolgem potu po neznanih krajih v nevarnosti od hudobnih ljudi obropan biti in neusmiljeno umorjen; ali si pri svojem delu bil v gojzdu ali na kaki visoki gori, ko je grozovitno gromelo in treskalo na vse strani, ali si kje drugod smert že tako rekoč pred seboj videl. Že si mislil, da ne boš več vidil svojega doma in si dušo Bogu priporočal. In vendar se ti nič

hudega ni prigodilo, zdrav si prišel spet domu k svoji skerbni ženi in k ljubim otročičem, ki so že težko te pričakovali. Povej, kdo je na poti te varoval slabega človeka? Kdo je v gozdu ognjene strele proč obračal, da te nobena zadela ni? Kdo te spet zdravega domu pripeljal? Kdo drugi, kakor tvoj zvesti angelj varh?

Tam po puščavi hodi Hagar, izgnana iz hiše Abrahamove s svojim sinom Izmaelom. Voda jej je v mehu pošla, in ni ga studenca nikjer zaslediti. Sinek milo mater vode prosi in medli od žeje. Pa mati mu pomagati ne more; položi ga pod drevo, ki je ondi bilo, in se proč poda, ker ga ni mogla gledati, kako da bi od žeje umiral. Pa angelj se jej prikaže in jo k studencu pelje, da sta pila fantič in ona, in se pri življenji ohranila. — Nič drugači se včasi tudi tebi ne godi, uboga žena! ki je nemila smert zgodej ti moža vzela. Od koder se prikažeš, otročiči roke proti tebi stegajo, in te lačni kruba prosijo, ti pa ga nimaš, da bi jim ga dala. Kako jih boš preživela, kako jih previdila s potrebnim oblačilom? Nikar ne obupaj! sebe in svoje otročiče Bogu priporočuj in zvestemu angelju varhu, in on, ki živi tice pod nebom, in oblači lilije na polji, ki je zapuščeni Hagari po svojem angelju pomoč poslal; tudi tebe in tvojih otročičev pozabil ne bo. Brez da bi vedela, od kod in kako, ti bo pomoč prišla, in se ti prikazala, ktera bo tvoje solze vstavila, in te do dobrega vpokojila in potolažila.

d) Angelji varhi pa tudi v starosti človeka ne zapusté. — Neki puščavnik, ki je svojo hišo imel daleč od studenca, kamur je po vodo hodil, je enkrat na potu tako opešal, da se je komaj domu privlekel. Rekel je toraj sam pri sebi: Čemu mi je treba toliko se truditi? saj je bolj priložno, če zraven studenca hišico napravim. Ko drugi pot spet z verčem v rokah proti studencu gre, in premišluje, kam bo svojo bajtico prestavil, sliši za seboj glas, ki šteje: Eno, dva tri i. t. n., kakor je puščavnik se prestopal. Čudno se mu zdi, da bi na tem samotnem kraju kdo bil, se ozre, pa nikogar ne vidi. Gre tedaj svojo pot naprej, in sliši ravno tisti glas. Spet se ozre, pa ničesar ni. Tako se je v tretjič zgodilo, in ko se je ozerl, zagledal je mladenča s svitlobo obdanega, kateri mu je rekel: Jes sem angelj božji, ki štejem tvoje stopinje, da bi nobena brez plačila ne ostala. In ko je to izrekel, zginil je. Puščavnik pa ves preplašen je sam pri sebi rekel: Kako sem mogel tako daleč se pozabiti, in sam sebi gotovo plačilo zmanjševati? Od tistihmal ni več mislil svoje bajtice bližej studenca prenesti, veliko več je hotel še dalje jo odmakniti, da bi kakor tukaj več truda, tudi pri Bogu več plačila imel. — Tudi tebe, stari mož ali stara žena! je moč že zapustila, noge so ti odpovedale, le komaj še do cerkve prilezeš. O le hodi, dokler moreš, saj je ne storiš nobene stopinje zastonj; tvoj angelj varh, ki za teboj hodi, jih šteje, in Bog bo enkrat gotovo jih poplačal. Tudi doma, vem, da te marsikaj težavnega zadeva, marsiktero moraš preslišati od svojega ne-

hyaležnega sinu, ali pa od jezične neveste; pa le poterpi, tvoj zvesti angelj varh nosi tvoje zdihovanje pred sedež Očeta nebeškega, kateri bo v kratkem te k sebi poklical, in tvojo žalost in terpljenje v večno veselje spremenil.

e) Kakor nam pa angelji varhi v življenji na strani stojé in nas varujejo, tako tudi še posebno, kedar se bliža smertna ura, skerbno nad nami čujejo. — Pripoveduje se, da je mežnar v nekem mestu po noči k gospod fajmostru prišel in jih prosil, bolnega iti previditi, in da je fajmoštra, ko so nekaj se obotavljevali, če bi se ne dalo to delo drugo jutro opraviti, še silnejši prosil in ni prej odjenjal, dokler niso ž njim šli v cerkev, in svete zakramente vzeli. Do bolnika pridši najdeta zoper vso navado hišna vrata odperta, v hiši pa se nihče le kar ganil ni, vse je terdo spalo. Ko je bolnik obhajan in na pot v večnost pripravljen bil, vrneta se spet prav hitro proti domu. Drugi dan fajmošter pobarajo, kako da se počuti, pa zvejo, da je po noči umerl, zvejo pa tudi v svoje začudenje, da nobeden hišnih ni bil poslal po-nje, in da tudi bolnik sam ni še mislil na to, da bi s sv. zakramenti previden bil, ker se je terdno zanašal, da bo ozdravel. Še bolj pa se zavzamejo, ko z mežnarjem črez to govoré, in jim le ta zaterdi, da od vsega tega nič ne ve: in da celo noč ni bil iz postelje. Iz tega so fajmošter sklenili, da je angelj božji v podobi mežnarja za dušo umirajočega skerbél, da ni nepripravljena šla v večnost, in so hvalili in molili čuda usmiljenja božjega, ki jih po svojih angeljih dela. — Najstrašnejši čas, zares, pred katerim se tudi najpravičniji in najsve-tejši boji in trese, je čas smerti, čas prestopa v večnost. Takrat, ko britkosti najbolj rastejo, ko ubozega umirajočega vse, kamurkoli se ozre: spomin pretečenega življenja, pogled v večnost, ločitev od sveta tare in mami; takrat si tudi peklenski sovražnik največ pri-zadeva, ga premotiti in njegovo dušo v svojo oblast dobiti; pa angelj varh, kateri mu je v življenji vedno na strani stal, ga še posebno zdaj ne zapusti, in mu pomaga, da tudi te zadnje skušnjave srečno premaga.

In kakor so angelji dušo ubozega Lazarja nesli v naročje Abrahamovo, spremil bo tudi našo dušo zvesti angelj varh pred sodni stol božji, in bo pri usmiljenem Jezusu za milostljivo sodbo prosil. Ja, še potem, ko sodba mine, o neizrečena ljubezen! angelj od nje odstopil ne bo, ampak, če v vice pride, tolažil bo jo, in serca vernih mečil, da bodo z molitvami in dobrimi deli jej na pomoč prišli, in njeno terpljenje prikrajšali. Kedar pa pride srečna ura nje rešenja, o s kolikim veseljem bo angelj jej to oznanil, in jo peljal gori k srečnim trumam izvoljenih božjih, v večno nebeško veličastvo.

Sklep.

Angelj varh tedaj človeka nikoli ne zapusti, ampak je vedno okoli njega in ga varuje vsega, karkoli bi mu škodovati utegnilo.

„Zmiraj, uči sv. Viktor, nam sv. angelj varh z vso ljubeznijo in z vsem prizadevanjem na pomoč hodi, in nam pomaga v potrebah vsako uro in na vsakem kraju, nam pomaga pri delu, in nas varuje pri počitku, nam daje moč v boju, in nas krona v premaganju, tako da nikoli, kakor sv. Bernard pravi, ni naša duša brez angelja varha, kateri jo ljubi prav z božjo ljubeznijo.“ — Priporočujmo se mu toraj vsaj od zdaj zanaprej sleherno jutro in večer, pred vsakim delom, kedar se v nevarnosti znajdemo, ali kedar nas skušnjave nadlegujejo, posebno pa, kedar se približa naša zadnja ura; priporočujmo se jim precej danes, ko njih častitljiv god veselo obhajamo, prav serčno in goreče, in gotovo bomo prejeli obilno pomoč. Amen.

Pridiga za XII. pobinkoštno nedeljo.

(Keršanska dobrotljivost; gov. G. M.)

„Nek popoten Samarijan pa je prišel do njega, in ko ga je videl, se mu je v serce smilil.“
(Luk. 10, 33.)

V v o d.

Danešnje sv. evangelje nam pred oči postavlja nekega Samarijana, ki je bil prav in resnično dobrotljiv; skazal je nesrečnemu Izraelcu pravo, resnično dobrotljivost.

Dobrotljivost pa je tista čednost, s katero si človek božje serce in serca ljudi najložej pridobi. „Kdor mi da, ga rad imam,“ pravi pregovor, in božji Zveličar sam nas uči, da naj si s svojim premoženjem prijateljev delajmo. „Delajte si prijateljev s krivičnim mamonom;“ nas uči, da je z dobrimi deli se gnada božja in večno življenje dobiti. Naj bo toraj kako serce še tako terdo, stori mu dobro, omečil ga boš; naj bo še tako zaperto, z dobrotami ga boš odperl. Dobrotljivost je ključ k vsakemu sercu.

Dobrotljivost je pa od dobrotljivosti zelo različna. Kakor se nam jed v lepi posodi bclj okusna dozdeva, kakor pa v gerdi, vma-zani posodi, tako nam je tudi dobrotljivost, ki se razodeva lepo in žlahtno, veliko ljubša in prijetniša, kakor dobrotljivost z nejevoljo in terdobo. Kakošna mora naša dobrotljivost biti, nas najlepši podučuje Kristus, Sin božji, ki je najbolj usmiljen Samarijan revnemu človeškemu rodu. V današnjem evangelju nam namreč Samarijanov izgled pokaže tri poglobitna znamenja, ki jih mora keršanska dobrotljivost imeti. In ta znamenja so: da keršanska do-brotljivost

1. daje z veseljem;

2. daje preden je prošena;
3. daje na skrivnem. Pazljivo poslušajte!

Razlaga.

1. Z veseljem dajati, to je prvo znamenje prave keršanske dobrotljivosti. Tako je storil Samarijan . . .; on še ni le praševal, ktereга naroda je ta, ki je na pol mertev na potu ležal, ni vpraševal, ali je res potreben ali ne. Tako je Kristus ves čas svojega pozemeljskega življenja učil in kazal, in poterdoval resnico tistih besedi: „Je hodil okoli in dobrote skazoval“. Veselega dajavca ljubi Bóg.“ (II. Kor. 9, 7.) „Pri vsakem dajanji delaj vesel svoj obraz, in z dobrim očesom dajaj.“ (Sir. 35, 11.) Kdor te prosi, daj mu.“ (Mat. 5, 42.) Veselo dajanje dela Bogu in ljudem veselje, je vsem prijetno, in pomaga tistemu, ki dar prejme, v njegovi telesni potrebi, zraven pa tudi njegovo dušo razveseli, ker mu njegovo beraško palico polajša. Z veseljem podeljen dar ima toraj večo vrednost in dobiva tudi večo hvaležncst.

Velika napaka pri mnogih ljudeh je, da, kar dajo, ne dajejo radi. Nekterim se ne more očitati, da bi le malo ali clo nič ne dajali; mnogi še clo obilno dajejo, toda ne dajejo radi, ne dajejo z veselim srcem. Če pride revež pred njih vrata, in jih prosi ubogajme, sprejmejo ga s kislim obrazom, z režanjem in grenkim očitanjem, preden mu dar dajo. Če jih prosi kak nesrečen za pomoč, da bi mu kaj pripeljali ali kaj družega dobrega storili, — postrežejo mu sicer, pa le z nevoljo in tako počasno, da se precej vidi, da neradi storé. Če so prošeni, da bi storili kaj dobrega, postavim za občni blagor soseske ali za olepšanje cerkve, — storé sicer, toda le z mermranjem, tožijo čez hude čase, vpijejo, da nikoli pokoja nimajo, da morajo zmiraj dajati in dajati, da bodo morali še sami beraško palico v roko vzeti. To je sicer res tudi dobrotljivost, toda terda, neprijazna, grenka, ne ljubeznjiva dobrotljivost, ki serce prosvica žali, in si ne pridobi hvaležnosti. Pred tako dobrotljivostjo je že modri Sirah (18, 15.) svaril: „Sin! če komu kaj dobrega storiš, ne toži“ (t. j. ne očitaj revežu njegovih pregreškov in slabost). Ne hladi li rosa vročine? Tako je tudi beseda boljša, kakor dar“ (t. j. kakor je rosa polju koristnejša, kakor pre-silni dež, ravno tako je tudi pohlevna beseda, če tudi nič ne daš, boljša, kakor dar, ki ga podeliš z režanjem in mnogim očitanjem). „Abotnik terdo očita, in dar nezučnega človeka dela žalostne oči“ (t. j. nezučen, zarobljen človek žali s svojim darom siromaka, da mu solze v oči stopijo, ker mu ga z nevoljo in s terdo besedo verže).

Neki berač je prišel nekdam pred vrata bogatina, in je prosil za kosce kruha. Hišna gospodinja gre, in prinese dobro kubano jed, pa jo z nevoljo postavi pred reveža. Lačni je začel s solzami jesti. Gospodinja ga jezno vpraša: Ali mar jedi kaj manjka? Ja, je odgovoril revež, najboljše dišave ji manjka, prijaznega obraza.

Kdor nerad daje, le na pol da. Prošivec dobi v roko dar, v serce pa rano, in ta rana dostikrat bolj boli, kakor dar razveseli. Zato prošivec odide, za dar malo porajta, rano pa čuti, in v sercu ni hvaležen, v sercu le preklinja. Ja, včasih se prigodi, da kak potrebež z grenkostjo podeljeni dar darivcu nazaj verže; raji hoče pomanjkanja terpeti, kakor tak grenek grizljivej zaužiti. Svet pogostoma toži črez nehvaležnost, in prav ima; toda mnogi so sami krivi, da za podeljene darove in dobrote ne dobé nobene hvaležnosti. Oni niso dali radi, ne z ljubeznijo; oni so darove poprej v pelin pomočili, in serce prejemavca z njim ogrenili. Kristus, Gospod, usmiljen Samarijan, je tako rad in s tako ljubeznijo dajal; zatoraj si je serca in spoštovanje vseh pridobil.

Hočete tedaj, kristjani moji, da vam bodo vaši darovi božjo ljubezen in ljubezen ljudi pridobili, da bote za svoje darove hvaležnosti prejemali, dajajte vse radovoljno, kar daste, ali kar ste dati dolžni, vselej radi, vselej z voljnim sercem. „Veselega dajavca Bog in ljudje radi imajo“.

2. Pravi kristjan da še pred kakor je proščen, da kakor hitro zvé, da je bližnji v potrebi, in da pomoči potrebuje: to je drugo poglavitno znamenje keršanske dobrotljivosti. Tako je delal in še zmira del Kristus, večni Samarijan, ker njegova ljubezen in milost nas prehiti, pride pred, kakor ga za pomoč prosimo. Tako je storil Samarijan v današnjem evangeliju; priti, videti in pomagati je bilo vse ob enem. Tako je storil sv. Miklavž. Zvedel je, da neki premožen mož v mestu po raznih nesrečah popolnoma obožan je svojim trem hčerem svetoval, naj po poti razuzdanosti si kruha iščejo. Ta hudobni sklep zve sv. Miklavž; hitro trikrat po noči toliko denarja skoz okno verže, da so vse tri pošteno preskerbljene bile, in je nepoznan spet proč šel.

To je hvale vredno, če kdo proščno nesrečnega usliši in mu dobroto skaže; če pa kdo pomaga, da proščen ni, to je pa še lepše, in tak radovoljen dar ima še večo vrednost. Kdor ni proščen, in radovoljno da, je gotovo znamnje, da rad in iz ljubezni da. Nekdo, postavim, je pogorel; on hoče svojo hišo spet sezidati, in zato prosi svojega soseda, da bi mu pripeljal peska, kamenja, ali kaj družega. Sosed mu obljubi in pripelje. To je očitno hvale vredno djanje. Toda uni, ki je pogorel, vendar ne vé, ali sosed rad stori. Če ga pa sosed s svojo ustrezbo prehiti, če pride k njemu in mu reče: „Prijatelj! ti si v nesrečo prišel, jes sem pripravljen ti pomagati; če potrebuješ, da ti kaj pripeljem, ali kaj družega storim, le povej mi“, gotovo bo taka postrežljivost unega bolj razveselila, ker po tem spozna, da sosed rad stori.

Tam leži bolnik na bolniški postelji; zdaj mu pa pošlje kdo, ki ni proščen bil, kake boljše jedi v hišo. Gotovo bo taka skerb in ljubezen bolnika bolj razveselila, kakor sama jed. Saj se dostikrat sliši, kaj tak potlej pravi: „Oh, to me veseli; zdaj vendar vidim,

da še na me mislite, da me še niste pozabili.“ In z veselim srcem povzije jed, ki mu bolj diši, kakor ko bi bil še le svojega otroka k dobrotniku poslati moral, da bi bil za jed prosil.

Hočete toraj najlepši in koristniši komu dobrotljivost skazovati, storite včasih tudi radovoljno kaj dobrega, če tudi niste prošeni. Dosti je takih revežev, ki si ne upajo nas za pomoč prositi. Sv. Avguštin pravi: „Če tudi berač molči, pa njegovo blede obličje govori.“ Imate priložnost, komu kaj dobrega storiti, nikar ne čakajte še le na njegovo prošnjo. Saj tudi Bog prav dostikrat nam svoje dobrote deli, dasi ga ne prosimo. Z dobroto, ki jo komu radovoljno skazate, bote mu večje veselje naredili, in vaša vstrežljivost bo tudi vrednost vašega darú povišala.

3. Pa še eno znamenje je, ki keršansko dobrotljivost posebno lepo dela: to je skrivno dajanje, le Bogu znano, da ne vedó ne ljudje, tudi ne tisti, ki je prejel, od kod dar pride. Tako je storil Samarijan, ki je pomagal, pa svojega imena ni povedal. Njegovo ime je le Bogu, angeljem in svetnikom v nebesih znano. Tako je delal in učil Kristus. Ko je z malo kruhi 5000 ljudi nasitil, zbežal je na goro, na samotni kraj. To je storil iz tega namena, da bi bližnja mesta čudodelnega pomnoženja kruhov ne videla, in da bi samo tisti priče njegove usmiljenosti bili, kateri so dobroto uživali. S tem nas hoče Jezus učiti, da naj dela ljubezni prikrivamo.

Glejte, je rekel Jezus, „da svojih dobrih del ne delate pred ljudmi, da bi vas videli! sicer ne bote imeli plačila pri svojem Očetu, kateri je v nebesih. Kedar tedaj vbogajme daješ, ne trobi pred seboj, kakor hinavci delajo po shodnicah in po terjih, da bi od ljudi hvaljeni bili. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Kedar pa vbogajme daješ, naj ne ve tvoja levica, kaj dela tvoja desnica; da bo tvoja milošnja na skrivnem, in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povernil.“ (Mat. 6, 1—4.) In kolikrat je Jezus opominjal tiste, katerim je dobro storil: „pa nikar nikomur ne povejte.“

Kdor na skrivnem dobro dela, odpove se človeški hvali, in ne išče svojega prida; vrednost tak-ga daru gre neprikrajšana naravnost v nebesa.

Kdor na skrivnem dobroto dela, je tako rekoč tista roka, ktere se sv. previdnost božja posluži, ki za revnega skerbi. Na skrivnem obdarovani revež bo, ker dajavca ne pozna, dar tako sprejel, kakor da bi mu ga bil angelj iz nebes prinesel, in ker se nepoznanemu dajavcu ne more zahvaliti, povzdignil bo svoje oči proti nebesom, in usmiljenega Boga v molitvi prosil, naj neznanega dobrotnika obilno blagoslovi. Gotovo, skrivna dobrotljivost je za dajavca naj-žlahtnejša in najlepša.

Hočete toraj včasi prav lepo kaj dobrega storiti, storite na skrivnem. S tem bote svojim dobrotam popolno plačilo prihranili;

vi se bote kot angelji previdnosti božje skazali, in tistim, ki jih obdarujete, največe veselje naredili.

Sklep.

Zdaj vidite, kristjani moji, da je velik razloček med dobrotljivostjo in dobrotljivostjo, tako pred ljudmi, kakor pred Bogom. Pred ljudmi je na eni strani terda, neprijazna in grenka dobrotljivost, in na drugi strani ljubeznjiva, lepa in žlahtna. Pred Bogom ima ena dobrotljivost več ali manj zasluženja, druga dobrotljivost pa nima nič zasluženja. Glejte na zgled Kristusa, večnega Samarijana, velikega Učenika v djanji, in učite se od njega lepe in zaslužne dobrotljivosti. Dajajte vse, kar dajete radovoljno, ali kar ste dati dolžni, radi in z veselim srcem, dajte včas, ko niste prošeni, in če se hočete enkrat posebno žlahtno proti komu obnesti, dajte na skrivnem. Če bote tako veselega srca ne prošeni in na skrivnem dobra dela doprinašali, potlej bote s Kristusovimi učenci tudi poskusili, da beseda Gospodova je resnična: „Veliko boljši je dajati, kakor jemati.“ (Apost. dj. 20, 35.) Amen.

Pridiga za praznik presvetega Marijinega serca.

(Bratovščina presv. Marijinega serca; gov. L. F.)

„Pripeljejo k Jezusu gluhega in mutastega in ga prosijo, naj položi roko na-nj.“
(Mark. 6, 32.)

Vvod.

Usmiljeni ljudje pripeljejo k Jezusu človeka, ki je bil gluhi in mutast. O pač revež je bil ta človek, ker sta mu manjkala dva imenitna čuta, s katerimi je Bog obdaroval druge ljudi! Bil je gluhi, da ni slišal in ni zastopil svojega bližnjega: bil je pa tudi mutast, da ni mogel govoriti in svoje misli drugim ljudem povedati. K Jezusu ga pripeljejo usmiljeni ljudje, naj on na-nj roko položi in ga ozdravi. Jezus najusmiljenejši ga vzeme izmed množice na stran, utakne svoje perste v njegove ušese, pljuni in se dotakne njegovega jezika, pogleda v nebo in zdihne, potem pa reče: Efeta! to je cdpri se. Odperle so se mu ušesa, da je slišal; razvezal se mu je jezik, da je prav govoril. O kako srečen je moral biti ta revni človek; prej velik revež, brez sluha in govora, potem pa je imel vse čute popolnoma, videl je, slišal je, govoril je, kakor drugi ljudje. Se več; sv. evangelje pristavi: On je prav govoril.

Revež in omilovanja vreden je človek, kdor je gluhi, in ne more slišati; revež je tudi mutec, kdor ne more govoriti, in takih revežev je veliko. Pa vendar še neznano in veliko več je ljudi, ki so gluhi in mutasti na duši in vesti, kdo so ti? Grešniki so, katerim so grehi ušesa zatakneli, da jim ni več mar za božjo besedo in je ne poslušajo; grehi so jim jezik zavezali, da govorijo to, kar je greh. Le govori prevzetnežu od ponižnosti, on te ne bo poslušal; govori pijancu od treznosti, govori zapeljivcu od čistosti, govori lakomnežu od pravičnosti; poslušali te ne bodo, ali če te poslušajo, te zastopili ne bodo. Grehi so jim zateknili ušesa, da božje besede nočejo ali ne morejo zastopiti. In ker so gluhi, so tudi mutasti, ker od Boga slišati, tudi od njega govoriti, njega častiti nočejo; ker svojih grehov ne spoznajo, se jih tudi spovedati nočejo. V grehu živijo, v grehu umerjó, grejo v večno pogubo. Zatoraj lahko rečem: Reveži so gluhi in mutasti na telesu; pa še več usmiljenja vredni so gluhi in mutasti na duši. Sv. evangelje nam pove, da so ljudje pripeljali k Jezusu gluhomuteca, naj bi Jezus roko na-nj položil, Jezus je to storil. Kdo bo pa te, ki so gluhi in mutasti na duši, k Jezusu pripeljal, zakaj le on jih more in zna ozdravljati? Kdo, vprašam? Vsi imamo to dolžnost, keršanska ljubezen nam veli, ljubiti svojega bližnjega, posebno njegovo dušo; skrbeti smo dolžni za svoje zveličanje, pa tudi za zveličanje svojega bližnjega. Vidimo bližnjega v pregrehah, gluhega in mutastega na duši, kaj bomo storili? K Jezusu ga pripeljimo! Ali kako, ko Jezus ne hodi več med nami? Slišite, kako! Danes obhajamo spomin Marijinega serca; tistega serca, katero je gorelo ljubezni za Jezusa, tistega serca, ki je polno ljubezni do vseh kristjanov, ki je najusmiljenejše in najmogočnejše po svoji predprošnji za nas. Da bi katoliška cerkev spodbudila pobožnost in ljubezen do Marijinega serca, postavila je današnji praznik, ustanovila je posebno bratovščino Marijinega serca in jo obdarovala z velikimi odpustki. Hočemo za svojo dušo in za zveličanje svojega bližnjega skrbeti, priporočajmo se Marijinemu sercu, stopimo v bratovščino Marijinega serca. Da bote pa vedeli kaj je ta bratovščina in ktere dolžnosti ona svojim udom naklada, hočem jih vam danes razložiti.

Razlaga.

1. Kako se je začela bratovščina v čast najsvetejšega in neomadeževanega serca Marijinega? Najpred se je vpeljala pobožnost ali svečanost v čast najsvetejšemu sercu Jezusovemu. Kmalopotem se je ustanovila svečanost v čast Marijinemu sercu in že papež Benedikt XIV. je vpeljal tudi bratovščino Marijinega serca, katero je poterdil papež Pij VII. in jej podelil veliko odpustkov. Razširila se je pa ta bratovščina še le od l. 1836 skoraj po celem katoliškem svetu; to se godilo tako-le:

Pariz je prvo in največe mesto na Francoskem šteje blizo 2 miliona prebivavcev. Da je v tako velikem mestu tudi veliko hudebije, mlačnosti v veri in strašne razuzdanosti, se lahko misliti more. Sredi mesta je bila fara, ktera je štela 26.000 duš; pa je bila tako zanemarjena in spridena, da je leta 1835 le 720 ljudi bilo pri velikonočni spovedi. O največih godih je bila cerkev prazna; božja beseda se je učila, pa ni bilo jih, da bi jo poslušali; spovednice so stale zapuščene, svetega rešnjega Telesa še na smertni postelji niso več hotli prejemati; ljudje so cerkev že očitno zaničevali. — Ves trud, vsa gorečnost in vsa molitev častitljevega fajmoštra so bile zastoj; razuzdanost, nejevernost se je čedalje več razširjala. Kaj je bilo početi? Svojo britkost potožijo fajmošter Bogu; od Boga je prišla pomoč. L. 1836 v adventu pride dušnemu pastirju pri sv. meši na misel, naj se obernejo k Mariji, materi vse milosti in svojo faro Marijinemu sercu priporočijo. Spoznali so to misel za božje razsvitljenje in božjo voljo. Sklenejo tedaj, hitro ustanoviti bratovščino v čast Marijinemu sercu, po kateri se pobožne duše zaobljubijo in zavežejo, da hočejo po Marijini priprošnji moliti, naj da se spreobernejo grešniki, naj da se povernejo zgubljeni, naj da se razsvetlijo zaslepljeni, naj da se neverniki in sovražniki božji spet ogrejejo za ljubezen do Boga in Marije.

Kmaló so se godila čudna spreobernenja. Na vse kraje sveta se je razširjala ta bratovščina. Leta 1838 gre dušni pastir v Rim, da bi od sv. Očeta papeža sprosíl, naj da to bratovščino poterdijo in jej dodelijo odpustkov. Ljubi moji, tako se je začela bratovščina Marijinega serca.

2. Sedaj bom vam pa še dokazal, da je naša dolžnost, Marijino serce častiti in tako za svoje zveličanje in za spreobernenje grešnikov skerbeti.

Iz danešnjega sv. evangelija veste, da so dobri ljudje k Jezusu pripeljali muteca, in Jezus ga je ozdravil. Slišali ste pa tudi, da so grešniki glubi in mutasti na duši. Keršanska ljubezen nam pa zapoveduje, naj tudi mi gledamo, take mutce k Jezusu pripeljati, da jih on ozdravi na duši. Kako pa hočemo to storiti? Priporočujmo jih najsvetejšemu sercu Marijinemu, kakor to dela dan na dan bratovščina Marijinega serca.

Zakaj Marija je mati vse milosti polna in Njeno serce najusmiljenejše, ki zmiraj gori ljubezni do Boga in do nas, in le to želi in Boga prosi, da bi se Bog poveličal in naše duše zveličale.

Kedar je otrok razžalil očeta in se ne upa pred njegove oči, ali ne pojde najprej k materi in bo jo prosil, naj mu pri očetu odpuščanje sprosi? In mati, ki je mehkega serca, bo očetovo jezo potolažila in milost otroku sprosila. Zatoraj katoliški kristjani tako radi in zaupljivo Marijo prosijo za priprošnjo pred Bogom, zato jo imenujemo in kličemo „pribežališče grešnikov“, tolažnico revnih, pomoč kristjanov“.

Moji ljubi keršanski poslušavci! Kedar ste v skušnjavah, kedar ste v nadlogah ali v težkih grehah, veste, kam se imate skriti, kje pomoči in tolažbe iskati? Idite, skrite se v Marijino serce in skušnjave bodo odlegle; svoje nadloge potožite Marijinemu sercu, in ona vam bo pokazala na svoje britkosti, na sedmerni meč, ki je prebadal njeno serce, in spoznali bote, da vse vaše britkosti niso primeriti njenim — s sladko tolažbo bo napajala vaše serce; ste v grehah, pribežite v Marijino serce, prosite po Mariji usmiljenja pred Jezusom, in Jezus, ki svoji materi nič ne odreče, bo se usmilil vaših duš, in jim dal svoj mir, pomoč in svojo ljubezen. Vidite svoje otroke, svoje prijatelje ali druge ljudi v grehah ali v terdovratnosti; tudi nje priporočujte Marijinemu sercu, ki je vselej polno ljubezni in usmiljenja. Marijino serce jim bo sprosilo od Boga to milost, da se bodo jim odperle dušne oči in dušne ušesa, pa se razvezal dušni jezik, da bodo žalostni in nesrečni stan svojih duš pregledali, obžalovali, svojih grehov zgrevano se spovedali in resnično spokorili.

Veliko jih je grešnikov, ki so po bratovščini presv. Marijinega serca prejeli milost in pomoč, se poboljšati, grehov se čisto spovedati, pravo pokoro delati in tako se zveličati.

3. Slednjič smo pa še tudi dolžni, Marijino serce posnemati, to je: Prizadevati si moramo, da bo naše serce podobno Marijinemu sercu. Sv. Avguštin pravi: „Svetnike prav častiti se pravi, njih življenje posnemati.“ Zdaj pa poglejmo, kakošno je bilo Marijino serce! Marijino serce je bilo neomadeževano, bilo je čisto vsega, še clo izvirnega greha. Toraj varujmo se tudi mi vsega greha; pri sv. kerstu smo bili očiščeni izvirnega greha: ohranimo to pri sv. kerstu zadobljeno nedolžnost, ta največi in najdražji zaklad, varujmo se greha. — Marijino serce je bilo verno; verovala je, kar jej je angelj Gabrijel oznanil, ako tudi ni umela in ni zapopadla, kako bi se moglo vse to goditi. Tudi nam je Oče nebeški po svojem Sinu Jezusu oznanil in razodel marsikterih resnic, katerih mi zapopasti ne moremo in katerih nam sv. kat. cerkev v Jezusovem imenn verovati zapoveduje. Bodimo verni tudi mi, verujmo vse, kar nas uči sv. kat. cerkev, ako ravno naša slaba pamet vseh resnic zapopasti ne more. Jezus pravi: „Tomaž! ti veruješ, ker si videl; zveličani so, kateri ne vidijo, pa vendar verujejo.“ — Marijino serce je bilo ponižno; angelj Gospodov jej oznanuje, da bode mati božjega Sina in Zveličarja vesoljnega sveta. Ona pravi: „Dekla sem Gospodova“. Bodimo ponižni tudi mi, saj smo pred Bogom vsi le berači in grešniki. — Marijino serce je bilo pokorno; na angeljevo oznanenje le spregovori: „Zgodi se mi po tvoji besedi,“ zgodi se volja božja. Bodimo pokorni tudi mi! Saj znate božje in cerkvene zapovedi, saj znate, kar je Jezus, naš božji učenik zapovedal in prepovedal; ravnajte se po teh zapovedih, bдите pokorni sveti volji nebeškega Očeta! — Marijino serce je bilo poterpežljivo; sedmeri meč jej je serce prebadal, stala je pod

krížem svojega Sina, pa vendar ni bilo slišati nobenega mermranja, nobene pritožbe. Učimo se tudi mi, svoje križe in težave poterpežljivo prenašati! — Marijino serce je bilo usmiljeno: pri ženitbi v Kani Galilejski se usmili gostov in reče Jezusu: „Vina nimajo več.“ Bodimo usmiljeni tudi mi in pritecimo svojim bližnjim na pomoč, kedar naše pomoči potrebujejo. Prelep vertec poln najlepših čednost je bilo Marijino presveto serce; prizadevajmo si, da bojo tudi v našem sercu rastle prežlahadne cvetlice raznih čednost; tako bomo prav in spodobno častili Marijino presv. serce.

Sklep.

Večkrat molimo: „Pod tvojo pomoč in obrambo pribežimo, o sv. Marija!“ Oh le deržimo se svoje preljube matere; pridni otroci se radi dotekajo k svoji materi; Marija je pa najboljša mati, mati vse pomoči in vse milosti. Srečni toraj vsi, ki ste zapisani in zapisane v bratovščino presv. Marijinega serca; vaše molitve in vaša dobra dela nosi in poklada sv. Marija pred tron božji; le stanovitni bodite, čestite Marijino presv. serce in lepo ga posnemajte. Vi pa, ki niste družniki ali družnice te bratovščine in niste zavezani, opravljati posebnih molitev in delati posebnih dobrih del; vi se vsaj radi spominjajte svoje ljube matere Marije, spominjajte se vsak dan njenih prelepih sv. čednost, in prizadevajte si, da posnemate Marijine prelepe čednosti. Vsi pa priporočujmo se rožni devici Mariji; usmiljeni ljudje so pripeljali v današnjem sv. evangelju revnega gluhomutca k Jezusu in on ga je ozdravil. Mi vsi smo več ali manj grešniki, bolni na duši; Marija je tista vsmiljena gospa, ki nas bo pripeljala k Jezusu, svojemu Sinu in Jezus bo tudi nam pomagal, nas srečne storil tukaj na zemlji in tam v večnosti. O sv. Marija! prosi Boga za nas! Amen.

Pridiga na dan porcijunkule.

(Od kod in kaj je porcijunkeljin odpustek? Gov. J. P.)

„Pri Gospodu je usmiljenje in obilno odrešenje je pri njem.“ (Ps. 129, 7.)

(Konec.)

b) Današnji odpustek je Jezus sam postavil, druge so podelili cerkveni poglavarji papeži, ta pride naravnost od Kristusa. Sicer ima sleherni odpustek moč le iz zasluženja Kristusovega, vendar porcijunkeljin odpustek je tudi sam prvi podelil in postavil. Morebiti kdo dvomi, da se je Frančišku Kristus res prikazal. Toda

pomisli naj, da je ta reč spričana po drugih, ki so bili priče. Cerkev sama poterjuje, ki 17. prihodnjega meseca obhaja praznik, ko je angelj sv. Frančišku vtisnil rane Gospodove. Nam ni dvomljiva ta dogodba, ker več ko 600 let je že ta odpustek v navadi. Jezus sam ga nam je tedaj podelil, zakaj pri Gospodu je usmiljenje.

c) Današnji odpustek je na večne čase, to je, dokler obstane svet. To od kraja ni bilo, zatoraj so škofje hoteli ta odpustek samo za 10 let. Vendar usmiljenje Gospodovo je tukaj zmagalo in škofje so proti volji poterdili, pa na večne čase morejo ljudje dobivati odpustek, kedarkoli leto pride, vselej današnji dan prejmeš odpuščanje, usmiljenje Gospodovo je večno.

d) Ta odpustek je tudi najloži. Druzega ni treba, ko se prav spovedati in obiskovati porcijunkelnino ali frančiškansko cerkev. Pri ostalih odpustkih je treba posebnih dobrih del. O križarskih časih je bil odpustek podeljen tistim, kateri so težavno pot storili v sveto deželo ali za vojsko obilno darovali. Pozneje so bili odpustki podeljeni vsem, ki so zraven spovedi posebne miloščine za pobožne namene dajali. Odpustike raznih bratovščin dobé le tisti, ki tudi dolžnosti svoje bratovščine spolnujejo. Pri našem odpustku ni treba družega, kakor da stopiš v frančiškansko cerkev in skesano pokoro opraviš. Res, to ni težko, ni veliko, toliko večje pa je Gospodovo usmiljenje.

e) Ta odpustek smemo obračati tudi vernim dušam v vicah. Tako je pred dvema stoletjema napravil papež Inocencij XI. Ljubi moji! Kdo izmed vas nima tega ali unega med mertvimi, kteremu bi rad pomagal? Morebiti imaš očeta ali mater na pokopališču, večkrat jokaš na njih grobeh in rad bi olajšal terpljenje, ki ga terpé morebiti prav zavoljo tebe. Ali leži morebiti dober prijatelj v hladni zemlji, kteremu bi rad storil kako prijaznost. Glej, z današnjim odpustkom ti daje sv. cerkev priložnost ubogim dušam pomagati. S porcijunkelninim odpustkom lahko odpreš nebeška vrata in dušo pelješ v srečno večnost in ta duša ti bode za to gotovo hvaležna. Glej, velika je moč odpustka, ker pri Gospodu je usmiljenje.

f) Slednjič ta odpustek na enem dnevu večkrat dobiš, to ni pri družih odpustkih, ktere v enem dnevu moreš in smeš dobiti le enkrat za se ali verne duše. Papeži so tiho in glasno poterdili, da kristjani, kolikorkrat ta dan stopijo v cerkev in v namen papežev molijo, tolikokrat dobé popolnoma odpustek. K temu pa ni dosti molitev po versti večkrat opravljati, ampak treba je, iz cerkve hoditi in še le nekoliko pozneje se vračati v njo. Večkrat se toraj lahko danes vdeležijo odpustka: pri Gospodu je usmiljenje.

Sklep.

Res imeniten je dan, ki ga obhajamo danes. Velike so dobrote njegove. Ako jih pa hočeš prejeti, moraš opraviti ponižno, skesano

in čisto spoved in z Jezusom se skleniti v sv. obhajilu. Tudi pravi namen moraš imeti, resnično se očistiti vseh grešnih madežev, zraven tega pa tudi moliti, naj se iztrebi krivoverstvo, naj se razširja in povzdiga naša cerkev in mir in edinost prebiva med keršanskimi vladarji. Če si vse to prav pobožno opravil, daruj to milost najprej v prid tvoji duši. Kedar potem tisti dan zopet prideš v to cerkev, opravi molitve kakor poprej, pa zasluženje odpustka oberni za kako gotovo dušo, kateri hočeš s tem odpustkom pomagati. Glej tako stori, in današnji dan bode za tebe presrečen. O da bi vsi vredni bili porcijunkeljinega odpustka! Zatoraj ljubi moji, zajemajte iz bogatega studenca neizmerno božjih dobrot in milosti, zajemajte pridno iz njega; zakaj pri Gospodu je usmiljenje in obilno odrešenje pri Njem! Amen.

Pridige ob raznih priložnostih.

Nagrobnica

pri pogrebu ranjega preč. gospoda Dolničar Janeza, duh. pastirja pri sv. Križu v Planini (v Roteh) nad Jesenicami, ki je 2. avgusta 1877 zvečer ob 7 domu gredé pri hudi nevihti na poti nanagloma umerl;
(gov. J. A.)

„Čujte, ker ne veste ne dneva ne ure.“
(Mat. 25, 13.)

V v o d.

O kako čudne so božje sodbe, kako neizvedljive njegove pota! Kdo bi si bil danes 14 dni mislil, ko smo na Jesenicah za ranjim gosp. očetom obletnico obhajali in so bili vaš duhovni pastir tudi med nami, da jih danes že k pogrebu poneseemo? Kdo zmed vas bi si bil večeraj mislil, ko so vam ranji gospod duhovni pastir še besedo božjo oznanovali, da bodo ob tednu že na mertvaškem odru ležali? Kako bi si bil ranjega brat, ki jih je ravno obiskat prišel, misliti mogel, da je ravno k njih smerti prišel? Kako bi si bili farovžki v četrtek opoldne, ko so ranji gospod zdravi in čversti in veseli šli od doma, misliti mogli, da jih živih več nazaj ne bo, ampak da jih bodo zvečer mertve domu prinesli? — Pa kakor se nam to čudno in neverjetno zdi, je vendar le resnica. Mertvaška truga, v kateri ranji gospod zdaj zadnjikrat med nami prebivajo, je tega žalostna priča; vaše solzne oči, vaš glasni jok spričuje, da vašega duhovnega pastirja več ni! — Pač žalostna pot za vas, križki farmani, ki ste prišli svojega duhovnega pastirja k grobu spremit; pač žalostno opravilo za nas, duhovni prijatlji, ki smo

prišli, ranjemu gosp. sosedu zadnjo čast skazat! Ne čudim se vam, ljube zapuščene ovčice križke duhovnije, ne čudim se vam, da žalujete za ranjim duhovnim pastirjem; saj je vsak kaj zgubil nad njimi. Otroci! vi ste zgubili skerbnege učenika, ki vas ni le v keršanskem nauku, ampak tudi v branji in pisanji podučeval! Mladenci in dekleta! vi ste zgubili skušenega vodnika, ki vas je vodil v najnevarnejšem času vašega življenja. Vi kerš. starši in drugi odraščeni ste zgubili dobrega svetovalca, bolniki so zgubili zaželjenega tolažnika, umirajoči svojega pomočnika! — Toraj se ne čudim, da jokate pri njih mertvaškem odru; saj se tudi nam duhovnom milo stori po ranjem prijatlju; tudi mi smo zgubili dobrega soseda; škofija zgubila je zopet enega delavca, katerih zmiraj bolj manjka.

Pa je že taka. Bog jih je poklical in iti so morali, kakor vsak drug. Tudi duhoven je iz mesa in kervi in mora iti pot vsega mesa. — Pa vendar se še pri pogrebu duhovnega kaže, da je bil po svojem stanu izmed drugih povišan in da so bila njegova opravila sveta in imenitna. — Glejte tam na odru kelh v znamenje, da so Bogu najsvetejšo daritev opravljali. Ravno v saboto je bilo 37 let, kar so stopili v Najsvetejšo. Zdaj je kelh gol in prazen, ker od zdaj maševali več ne bodo. — Vidite tam mašne bukve v znamenje, da so sv. evangelije oznanovali, resnico učili, grešnike budili. Na mnogo krajih naše škofije se je v pridigah in kerš. naukih razlegal njih glas. Služili so za kaplana v Knježaku, v Spodnji Idriji, v Čemšeniku, v Selcih, v Šmartnem pod Šmarno goro, v Komendi, v Postojni; potlej kot oskerbnik na Razdertem in zadnji čas pa pri vas. Ali glejte, bukve so zaperte in ustnice so se sklenile za vselej, — evangelija oznanovali več ne bodo — stola leži razgernjena v znamenje duhovne oblasti, katero so 11 let tudi vam v prid izverševali; na trugi leži, ker sami je več rabili ne bodo in roka, ki vas je odvezovala, je omagala za zmiraj. — Njih noge, ki so jih k bolnikom nosile, so zastale za zmiraj. — Koliko bolnikom in umirajočim so prinesli zadnjo tolažbo, sv. popotnico — sami pa niso imeli te sreče! — Kdo zastopi pač božje sodbe!

In glejte, mertvi vaš duh. pastir so še obrnjeni k vam, kakor bi vam še kaj povedati, kakor da bi še slovo od vas vzeti hotli. Za gotovo vem, ko bi mogli, bi še marsikom kako lepo besedo, kak primeren nauk dali; ker pa ne morejo več, naj jes namesto njih nekte besede spregovorim. Morebiti Vam njih zadnja pridiga, ki vam jo mertvi dajo, bolj seže v serce, kakor une, ki so jih v življenji imeli.

• Tedaj, kaj nam ranji gospod v slovo pravijo?

Razlaga.

1. Prijatli predragi, — popotniki smo; iz ptuje dezele — v domačo gremo! to je prvi nauk, ki nam ga ranji

gospod dajejo. Človek je le za malo časa tukaj; zdaj ga vidiš še tukaj, čez malo ga bodeš iskal, pa ga več ne bo. Človek je kakor kaplja na veji, kakor senca, ki memo gre. Zato pravi pobožni Job: Kratki so dnevi človeški in število mescev je pri Tebi; dostavil si mu mejo, ktere prekoračiti ni v stanu. (Job. 14, 5.) Ali pa kakor se glasi nagrobna pesem:

Kratki so dnevi na zemlji za nas
Oh naglo nam zgine odločeni čas!

Ja res, popotniki smo; in mi duhovni še bolj kot drugi. Malo kateri duhoven počiva v svojem rojstnem kraju. Ranji Gospod so bili rojeni pred 64 leti v Šmartenski vasi fare sv. Petra v Ljubljani. Na ljubljanskem polji jih je mati zibala; prihodnjega vstajenja pa bodo čakali tukaj pri vas med hribi visoko na Gorenskem! Bog zna, ljubi duh. tovarši, kje pa nam posteljica poslana bo k večnemu počitku?

2. Ranji gospod nam kličejo s svojo naglo smertjo imenitno resnico v spomin, ktero so vam tudi v življenji gotovo večkrat povedovali: „Čujte, ker ne veste ne dneva, ne ure!“ — Sami so skusili resnico teh besed, ker nanagloma jih je smert kar na poti pobrala. Oh pač prav ima naš pesnik ko pravi:

„Dolgost življenja našega je kratka,
Kaj znancev je zasula že lepota,
Odperta noč in dan so groba vrata
Ali dneva ne pove nobena pratka! itd.

Kaj pa sledi iz tega? Da moramo vedno pripravljene biti. Za smert pripravljen pa je le tisti, ki je v gnadi božji. In glejte, to me z upanjem navdaja, da je bila smert vašega ranjega gospoda vendar le srečna, če je bila tudi tako žalostna. Jes se namreč terdno zanašam, da so bili vaš gospod v gnadi božji; saj so bili zjutraj pri sv. meši, saj so bili pri sv. obhajilu! Vsi pa veste, kako so bili pri vseh rečeh natančni in zvesti — gotovo tedaj še bolj pri najsvetejšem opravilu, da so tedaj gotovo dobro pripravljene stopili k mizi Gospodovi, kdor pa je za sv. obhajilo pripravljen, ta je pripravljen tudi za dobro smert. Tedaj blagor jim!

Kako pa je z vami, ljubi moji poslušalci! Ali je pač vsak zmed vas v takim dušnem stanu, da bi se danes, precej zdaj upal k sodbi? In vendar ga Bog lahko precej pokliče. Ali te ne obide groza, če to premišljuješ, ki si v smertnem grehu? Kaj bo, če te takega Bog pokliče? Kdaj si že smertno grešil in kolikokrat, pa odveze še nisi dobil, in je tudi nisi iskal! Kaj misliš storiti? Tukaj pri mertvaškem odru ranjega gospoda skleni, pred ko mogoče svoj dušni stan poravnati, dobro spoved opraviti, če drugač ne, na kakošni božji poti in zanaprej pobežno živeti, da te smert v grehah ne najde; zakaj strašno je pasti v roke živega Boga!

3. Tretji nauk, ki nam ga ranji gospod dajejo, je ta: Delajte dobro, dokler je dan, zakaj pride noč, ko delati ne bo moč. Ko bi še raje hotel, zdaj več storiti ne morem. Ne navezujte svojih src preveč na časno, ker bote v smerti vse morali zapustiti. Le kdor veliko dobrega v življenju stori, bo srečno sodbo imel; zakaj pisano je: Blagor mertvim, ki v Gospodu zaspé; njih dela gredó za njimi! — Upamo, da so jih ranji mnogo imeli, ki so jih k sodbi spremili.

4. Četrti nauk je ta: Bodite usmiljeni in usmiljenje bote dosegli! Odpuščajte in vam bo odpuščeno! — Tudi duhoven svoje slabosti ima in na njem se še pred vidijo kot na drugih. Tudi duhoven je iz mesa in grehu podveržen, zato daruje vsaki dan najpred za svoje, potlej še le za grehe ljudstva. Če so ranji kak madež imeli, ne štejmo jim v zlo, ampak molimo za nje. Če so kterelega po svoji dolžnosti morebiti nevedoma žalili, naj jim odpusti, zdaj precej, predeu jih še v jamo položimo! Če je njih kdo kaj žalil, gotovo so že odpustili, saj drugač k altarju ne bili šli!

5. Peti nauk. Spoštujte duhovne! Telesna lakota je huda, dušna pa še hujša; gorje ljudem, ko tistih več ne bo, ki bi lomili kruh božje besede! Z ranjim vašim gospodom je zopet enega delavca v vinogradu Ljubljanske škofije zmanjkalo, in pomanjkanje je zmiraj večé. Je bilo sicer letos 8 novih mašnikov posvečenih, pa kaj je to za 140 praznih prostorov. — Pred nekterimi leti, če je duhoven umerl, je kak nerodnež rekel: E kaj, če je eden umerl, bomo pa družega dobili! Ali zdaj se ne more vselej tako reči. Za tukaj pri vas se prav bojim, da dolgo nobenega ne bo. Zato je za vas ta zguba toliko hujša; ker ne veste, kdaj in ali če še kterelega dobite. — Pa saj more tako priti. Bog pusti to v kazen tistim, ki se iz duhovnov norčujejo in božji besedi herbet obračajo. Boš morebiti želel pridigo slišati, pa ne bo nič v cerkev vabil. Zato raj prosite Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev!

6. Šesti nauk: Smert je počitek njemu, ki je svoje dolžnosti zvesto spolnoval. In to veste, da so jih ranjki do pičice natančno spolnovali; saj so se nekteri še pritoževali, da so preveč natančni. — Zdaj je delo pri kraji; zdaj se je za nje počitek začel. Le verjamite mi, ljubi moji, tudi duhoven je terpin. Če ima tudi včasih kak boljši grižljaj, pa ima zraven marsiktero grenkost, kakoršne vi še nikoli okusili niste. In koliko jih je, ki nam življenje grené in nas preganjajo zato, ker svojo dolžnost storimo. Veliko sitnosti je tudi ranjki vžil po svoji zemeljski poti; zdaj je vse pri kraji; zdaj je prestal! Tudi njemu veljajo besede zvonikarjeve:

Oh naglo ga mine
Ves trud, bolečine;
Utrujen se vleže
Na pare terpin!

Zato mu pa tudi voščimo :

Zvonovi zvonite,
 Domu ga spremite,
 Gre z dela in teže
 Adamovi sin!

Sklep.

In zdaj ni drugač, da se ločimo! Tvoje telo je že željno počitka, kmalo te položimo v grob, kjer bodeš čakal vstajenja. Ljubili smo te, spoštovali smo te, naše molitve te bodo spremljevale, kmalo tudi mi pridemo za tebo! — V slavo ti še zakličemo: V miru počivaj! Ja v miru počivaj, kličejo za tebo tvoje zapuščene ovčice! V miru počivaj, kliče zlahta in znanci! V miru počivaj, kliče vsi, da se tam zopet vidimo, kjer ne bo več joka, ne vpitja, ne bolečine, kjer tudi smerti in ločitve več ne bo! Amen.

Beseda pri zlati poroki.

(Gov. J. Š.)

Silno vesel je bil nekdanj pobožni starček Simeon, ko je Jezusa, Odrešenika celega sveta, v svoje naročje vzel. Serce mu veselja poskakuje, da začne glasno Boga hvaliti rekoč: „Zdaj spusti svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru; ker so vidile moje oči tvoje zveličanje.“ (Luk. 2, 29–30.) Nekoliko tega veselja, tudi vi zdaj občutite, vi keršanski starčki!

Danes pa sta tukaj sem prišla ti, keršanski ženin in ti poštena nevesta, da bi ponovila sveto zavezo, katero sta storila pred 50 leti. Ne kakor bi bilo to potrebno, ker beseda, katero sta si enkrat dala, Vaju za vselej veže. Ampak s to zlato poroko hočeta očitno spoznati, da, če bi zdaj vnovič izvoljiti imela, bi se le vidva zopet vzela; ja, ljubi moji, zahvaliti se hočemo vsi skupaj Bogu za vse dobrote, katere sta od vsmiljene Očetove roke prejemale celih 50 let. Pa tudi prosili bomo vsmiljenega Očeta, naj bi On še v prihodnje svoj sv. žegen ali blagoslov obilno na vaju rosil. Glejta, preljubljeni moji! visoko častitih duhovnih Gospodov in obilnega ljudstva oči so v Vaju obrnjene. Vsi Vama želijo srečo in blagor božji k Vajni zlati poroki; in gotovo bo ... fari globoko v spominu ostal današnji dan. Gotovo bodo sedajni otroci svojim otrokom z veseljem pripovedovali, kaj lepega se je ... julija 18. v ... godilo.

Res, častita ženin in nevesta! nista mislila, da bota kdaj doživela svoje druge poroke. Hvala Bogu! doživela sta jo, ker božja vsegamogočna roka Vaju je ohranila v vseh nevarnostih se-

dajnega življenja. O kako se toraj spodobi, da vsi skupaj danes s kraljem Davidom kličemo: „Naj bodo naša usta polna tvoje hvale, o Gospod! da celi dan Tvojo čast in tvojo velikost prepevamo!“ (Ps. 70, 8.)

Smert vama je že večkrat blizo bila in terkala je večkrat zdaj s to zdaj z drugo boleznijo na slabo hišico Vajne duše; pa ljubezen božja Vaju je spet otela. Mnogotera težava Vaju je v teh 50 letih zadela, marsikteri križ je težko žulil Vajne rame; pa skusila sta, da Gospod Bog še lepše zaceli, kedar vdari. Z božjo pomočjo sta srečno premagala, prestala veliko žalosti, pa tudi sladkega veselja Vama je nebeški Oče pošiljal; toraj bodi mu za to večna čast in hvala. Veliko sta že skusila in težke skerbi so pobelile že vajne glave, pa naj bo ta Vajna skušnja tudi Vajnim otrokom in vnukom moder nauk! Povejta jim, ljuba moja, povejta jim, kako res je, da, kdor v Boga zaupa, ne bo nikdar osramoten in kako dobro je, se povsod in vselej v božjo voljo vdajati. Ponovita jim večkrat slovenski pregovor: „Kjer je največa sila, tam je božja roka najbolj mila.“ Učita jih, se vsega varovati, kar zakonsko srečo podira, storiti pa vse, kar lepo zakonsko zastopnost podpira! Učita jih, da dnar in posvetno blago ne more človeka srečnega storiti; temuč le dobra vest in pošteno, pobožno življenje!

Preljubi ženin, draga nevesta! Kaj ne, da so pa tudi Vajna leta tako hitro minula, in ž njimi so zginila tudi rudeča lica in telesna moč Vaju že zapušča? Kaj ne, kako prav ima sv. Jakob, ki pravi: „Kaj je vaše življenje? Dim je, kateri se za malo časa prikaže in potlej spet zgine.“ (Jak. 4, 15.) Ja, kakor dim so se razkadili dni Vajnega življenja in čas Vajne ločitve se bliža; Bog ve, kateri bo izmed vaju najpred pred sodnika božjega stopil? Obracajte toraj še te dni in ure, ktere Vama je Bog odločil, tudi njemu v čast in v zveličanje svoje duše. Oskerbita dobro svojo hišo, da, kedar Gospod pride, Vaju pripravljena najde. Kar vaju je kdo razžalil, pozabita in iz serca odpustita, da tudi pri Bogu odpuščanje najdeta. V kratkem: Nabirajta si zakladov, ktere enkrat s seboj v večnost poneseta! In če nas tudi bodo kmalo ločili hribi in doline, če tudi bo v kratkem eden ali drugi že v hladni zemlji počival; s tem tolažimo se, da nas bo božja vsemogočnost spet združila tam gorej v nebesih, tam gorej pri Jezusu in Mariji, tam gorej v hiši nas vseh Očeta, ker:

„Vsi bomo enkrat zaspali,

V miru počivali vsi

Delo za vselej končali,

V hišo Očetovo šli!“

Vprašam najpred Vas zakonski mož itd. (adde Rit. p. 406.).

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Čč. gg. Leskovar Jož. in Peterman Jož. sta izvoljena in potrjena dekanijska svetovalca; prvi za Plibersko, drugi za Doberloveško dekanijo. — Č. g. Bezjak Pet. je postavljen za provizorja v Čanjčah. — Umerla sta čč. gg.: Pirš Mat. penz. župnik in Köhne Jož. kaplan. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Č. g. Cibič Ant. je postal župnik in dekan v Černičah.

Ljubljanska škofija. Č. g. dekan Rus se je odpovedal dekanijske fare v Šmarji in jo je dobil č. g. Drobnič And. Č. g. dr. Sterbenec je dobil faro v Hrenovicah, g. Kosec Jernej faro Škocijansko pri Turjaku, g. Belar Jož. Hotederšico, g. Žagar Fr. je postal farai oskerbnik v Javoru, in g. Tramte Ant. kapl. v Žužemberku. V ljublj.škofijo sta sprejeta Kogej Ferd., nemškega viteškega reda duhovnik, kaplan v Metliki, pa g. Močilnikar Jož. iz Terzaške škofije. za kaplana na Dole.

Terzaška škofija. Prestavljeni so nasledni duhovniki: Č. g. Švet Jan. pride za kaplana v Klanc, v Podgorje gre Klemenc Franc, v Hrušico pa Markič Matej. Č. g. Kjuder Ant. je prišel v Križ za župnijskega oskerbnika. Č. g. Orel Valentin je stopil v stalni pokoj. — Umerla sta Gallo Miha dekan sostolice Koperske, in Fink Jož. v Klancu. R. I. P.

Lavantinska škofija je obhajala lepo svečanost: 24. junija se je razkril spomenik rajnega knezoškofa Antona Martina Slomškega. O tej svečanosti je „Slovenec“ v št. 69 iz Maribora prinesel ta-le dopis:

„Včeraj se je tukaj dostojno, če tudi ne tako redno, kakor smo bili bili odločili, izvršila. Po berzojavu sem že naznanil, da je cerkvena svečanost bila sijajna, narodna pa da je izostala vsled prepovedi mestnega župana. Vendar so se bili narodnjaki zvečer v gostilnici zbrali in s prijaznimi pogovori in navdušenimi napitnicami in pesmami si nadomestili prepovedano večerno veselico v čitalnici.

Slomšekovih čestilcev je prišlo od juga in severa, od vzhoda in zapada v tako obilnem številu, da se tega nismo nadjali. Koroški rodoljubi, med njimi visoko častiti korar Alijančič, dekan Šluet, Matija Majar, L. Einspieler, Fr. Rup, so prišli že v nedeljo zvečer. Zjutraj smo opazili ljubljanske pevce, iz Gradca dr. Muršeca, poslanca M. Hermana, dalje dr. Vošnjaka, dr. Kočevarja, lepo število duhovnikov domače škofije od blizu in daleč. V cerkvi smo videli tudi vse odlične narodnjake iz Maribora in okolice in jako veliko radovednih mestjanov, tako da je bila cerkev čisto natlačena. Cerkev je bila slovesno okinčana že zato, ker je bil god sv. Janeza Kerstnika, patrona stolne cerkve; obe slovesnosti ste se toraj ob enem obhajali tako, da je druga drugo poveličevala, kar so govornik v vvodu in sklepu pridige primerno omenili.

Točno ob 10 uri, kakor je bilo napovedano, pridejo vis. čast. korar Kosar na prižnico ter v mojsterskem govoru nemški in slovenski razložijo vzrok današnje svečanosti in vzroke, zakaj smo Antonu Martinu postavili ta častni spomenik, ki se je med pridigo po dokončanem vvodu odkril. Te vzroke najdemo, so rekli, na napisih, ki se nahajajo v treh jezikih na spominku, nemški: „Dem Gründer des Bischofsitzes in Marburg“; latinski: „Antonio Martino Slomšek ecclesiae egregio episcopo pastorique optimo“; in slovenski: „Narodnemu buditelju, pisatelju in pesniku hvaležni Slovenci.“ V nemškem nagovoru so zlasti prvi napis obširno vtemeljili povdarjaje trud in žertve, ktere so morali rajni Anton Martin na se vzeti, da so orjaško delo preselitve škofijskega sedeža od Št. Andraža na Koroškem v Maribor izvršili. V slovenskem nagovoru so pa ravno tako slovenski napis obširneje razložili, pokazavši, kako so slovensko ljudstvo budili v cerkvi, v šoli in v svojih spisih, vedno v smislu angelske pesmi: Slava Bogu na višini in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.

Po pridigi so imeli vis. čast. stolni prošt infulirano sv. mašo, pri kateri so pevci peli lepo latinsko mešo strogo v duhu cerkvene glasbe, kakor jo zahtevajo cerkvene postave. Zato se je pel na koncu „Te Deum“ po koralu unisono in brez izpuščenja besedi.

Dopoldne je bila cerkvena svečanost končana, kakor sem že omenil sijajno brez kake najmanjše zmešnjave. Ljudje so se v gostih trumah valili proti čitalnici, kder je bil občni obed in malokdo še je vedel, kakošni Damoklov meč visi nad njimi. Ondi pa se je kakor ogenj razširila novica, da je mestni župan predsedniku čitalnice, ki je ob enem predsednik „odbora za stavljenje Slomšekovega spominka,“ prepovedal obhajati popoldne občni zbor in da je suspendiral delovanje čitalnice, ki je prekoračila meje svojega delovanja, toraj ne sme zvečer tudi nikake veselice v čitalnici biti.

Po tej novici so nekteri malo klaverni postali, drugi pa so prosili gostilničarja, da je zvečer naredil Soirée, ktereга so se skoro vsi vdeležili. Ko so se oglasili godci in pevci, pozabili so skoro vsi prejšno nezgodo in začele so se verstiti napitnice, pesmi, godba; čitali so se telegrami, ki so kar zaporedoma od vseh strani naše domovine dohajali, prijatelji, ki se že dolgo niso videli, so se pozdravljali in prijazno pogovarjali. Tudi radovednih mestjanov se je nabralo toliko, da bi bilo skoro prostora zmanjkalo.

Vse je postalo židane volje. Ali verhunec je veselje in navdušenost dosegla, ko so godci zagodli potpourri samih Slomšekovih melodij in se je začela: „Preljubo veselje, oj kje si doma.“ S kako navdušenostjo se je ta melodija spremljala, tega ni mogoče povedati, ampak samo čutiti. Pozno po noči so se posamezni razšli vsak svojim potom.